

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.

Felolvasó szerkesztő: Buday Barna.

Társaszerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 25. szám.

Telefon: József 99-31, József 99-32.

Előfizetési ár negyedévre 50 K., OMGE tagoknak pótdíj negyedévre 40 K.

TARTALOM:

- A növénytermelési szakosztály gyűlése. (Az Alföld fásítása.)
 Földreformok magyar kontóra. (By.)
 Tiszántul bajai és kivánságai.
 A faluért.
 Gazdatisztek közgyűlése.
 A takarmányértékesítés a szarvasmarha tenyész-kiválasztásánál. (Szentandrassy György.)
 Tenyészirány és a tejkérdés. (U. Kovács Sándor.)
 Az évelő burgonyatermelés II. (Cruder Vince.)
 A majoranna magtermelése. (Renczes Ferenc.)
 Új rendeletek. (A gnyapju forgalmának és árának szabályozása.)
 Gazdatársadalmi mozgalmak.
 Könyvismertetés.
 A haszonbérőlelemelési tárgyalások tanulságai. (Reichenbach Béla.)
 Vegyes közlemények.
 Tőzsde. Kereskedelem.

Előfizetési felhívás.

A „Köztelek” lap előfizetési díja 1920. második évfolyamára (április-június) 50 koronában, az OMGE tagjai számára pedig az előfizetési pótdíj a tagsági díjon felül 40 koronában állapított meg. Ez a kedvezményes előfizetési pótdíj azonban csak azoknak a tagoknak biztosított, akik egyesületi tagdíjait már befizették vagy egyidejűleg befizetik.

Kérjük a második évfolyamra szóló előfizetési díjaknak, illetve lappótdíjaknak a kiadóhivatal címére való mielőbbi beküldését, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Mindazoknak, akik nyolc nap alatt az előfizetési díjat nem küldik be, lapunk küldését megszüntetjük. A nagy papirosárny miatt lapunkat csak korlátolt számban nyomathatjuk, ennélfogva újból előfizetésnél az elmaradt lapszámokat nem tudjuk pótolni.

Előfizetést csak a naptári negyedévek szerint fogadunk el.

Kérjük az OMGE tagokat és előfizetőinket, hogy pénzküldeményeiknél minden alkalommal sziveskedjenek a postautalvány szeivényén megírni, hogy mily célra küldik a pénzt.

Igazgató.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növény-nemesítő bizottságának

f. é. május hó 14-én (pénteken) d. u. 4 órakor, a Köztelek tanácstermében tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. A bizottság újjáalakulása.
2. Javaslat a nemesített vetőmagvak 1920-1921. évi forgalmának szabályozására. (Előadó: Fabricius Endre.)
3. Kukoricaterméseink fokozása fajnemesítés útján. (Előadó: Fleischmann Rezső növény-nemesítő felügyelő.)
4. Határozat az 1920. évi vándorgyűlés megtartására.
5. Indítványok.

A bizottság gyűlésén azon OMGE tagok is részt vehetnek, akik nem tagjai a bizottságnak és felszólalási joguk is van.

Budapest, 1920. május hó 1-én.

Szilassy Zoltán s. k.
igazgató.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

tejgazdasági bizottságának

május hó 18-án (kedden) d. u. 4 órakor, az egyesület székházának tanácstermében (IX., Köztelek-u. 8., I.) megtartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. A tejelés ellenőrzésének újból való felkarolása. (Előadó: Szentandrassy György gazd. tanár.)
2. A tejgazdasági szakoktatás időszerű kérdései. (Előadó: Sidlovits Lajos tejgazdasági szakiskolai igazgató.)

Budapest, 1920. május hó 4.

Inkey Pál báró s. k.
bizottsági elnök.

A földművelésügyi és növénytermelési szakosztály gyűlése.

(1920. április 20.)

Jelen voltak: Kaán Károly államtitkár elnöke alatt Kerpely Kálmán szakosztályi tisztségviselő (ülésközben érkezett), Andrassy Gyula, Ajtay Jenő, Buchta Győző, Buzetzy Ernő, Bassy Richard, Berger Jenő, Bodor Gyula, Balogh Ernő, Bíró János, Bárdos József, Czobor László, Chabada Géza, Czillinger János, Erős Gyula, Fekete Béla, Fröhlich Brunó, Franciscy Vilmos, Gimes István, Gruber Gyula, Hajts Géza, Hrabovecz Gyula, Hin Ferenc, Kacsokovszky, Konkoly Tamás, Kozma István, Kálmán Béla, Krali János, Koczka János, Kayser N., Kmet András, Kelecsényi Miklós, Kovács Béla dr., Lengyel Dániel, Létey Gyula, Molcsányi Gábor, Mattyasovszky Endre, Meskó Pál, Máray Lajos, Mutnyánszky Jenő, Mezey Rezső, Marsalkó Ferenc, Magyar Pál, Medveczky Ernő, Osterlamm Ernő, Orunyi Aurél, Petényi Keresztély, de Pottere Gerard, Párdy Károly, Papp Béla, Pukács Endre, Pánczél Miklós, Pospischil Zsig, Páll Gyula, Páyer István, Ráduly János, Róth Gyula, Stulner János, Schmith Károly, Spetmann János, Somogyi Lajos, Spekter Károly, Schloszer István, Simonyi Ferenc, Szilágyi Ernő, Szabó Ferenc, Simos Gyula, Szokolóczy József, Szuk Győző, Tomassek Miklós, Tomaszovszky Imre, Tarczy Pál, Treitz Péter, Winkler Vilmos szakosztályi tagok és vendégek; a titkár részéről: Szilassy Zoltán igazgató, Buday Barna főtitkár, Fabricius Endre titkár, Murányi Nándor pénztáros és Mike János irodatiszt, valamint Kiss Ferenc min. tan., mint előadó.

Az Alföld fásítása.

Szilassy Zoltán igazgató üdvözölve a megjelenteket, kimentti a szakosztály elnökségének fontos okból történt távollmaradását. Javaslatára a szakosztály a gyűlés vezetésére Kaán Károly államtitkárt kéri fel.

Kaán Károly a gyűlést megnyitván, rámutat, hogy az új Magyarország megalapozásánál az Alföld fásításának kérdése egyik legfontosabb köz- és mezőgazdasági kérdés. Felkéri Kiss Ferenc min. tanácsost előadásának megtartására.

Kiss Ferenc előadó hosszabb történelmi visszafüggetlenség által megállapítja, hogy az Alföld régóta fátlan homokterületein a XVIII. század végéig, illetőleg a XIX-ik század elejéig erdőültetések nem történtek, dacára annak, hogy egy Gregori János nevű orvos az erdőültetés szükséges voltát ismételtelen hangsúlyozta és javasolta és Vedress István szegedi földmérő a sívó homok megköltését elodázhatatlan teendőnek minősítvén, végre mégis elérte, hogy a régi szándék valóra váljék. Az utóbbinak fő érdeme, hogy a homok megköltése szempontjából felette fontos feketenyár-

Szőlő permetezéséhez 1a 98-99%-os rézgalicot, PERMETEZŐKET.

Columbus vörösréz, H-jegyű kívül és belül erősen olmozott, makkszórókupakos és Vermorel rendszerű cinezett vasbádóg, kívülől olajfestékkel levont

Szőlőkötözéshez extra 1a Mayunga raffiaháncsot, Oidium (lisztharman) és firtperoként és rézkénport, nospora elleni védekezéshez tiszta szicíliai

Gyümölcsfák nyári védekezéséhez, rovar- californiai vagy mészkénlét ismert kifogástalan és gombabetegségek ellen minőségben ajánl a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, Budapest, V., Alkotmány. utca 29.

fát az alföldi homokon megtelepítette. Az első nagyobb mérvű erdősítés 233 kat. holdon felségrendeletre 1805. és 1806. évben történt. Ezen munka nyomai még ma is feltalálhatók. Az ültetési anyagot főleg a csomoros vagy fekete nyár dugványai szolgáltatták, mely fanemnek azonban az a hátránya, hogy sarjadási képességét hamar elveszti s így kipusztul. Ezzel szemben a homok ősi fája, a fehér nyárfá hamar tért hódít.

Érdekesen fejtegette azután előadó a szélnek és víznek a különböző homokfajtákra gyakorolt hatását, valamint ezek kapesát az erdősítési munkálatokkal. A szél néha oly gyökeres változásokat idéz elő a homokfelületeken, hogy pl. az 1863-iki nagy szél hatása még mai napig is megállapítható. A szélközta buckák, sikterületek és mélyedések, vagy semlyék ismertetése után, tanulságosan kidomborította ezen alakulatoknak a növényvilág céljára való alkalmas voltát és azt, hogy a szikterületen leginkább található fekete homok rendszerint a legtermékenyebb. Azok a vízátthatlan réteggel bíró fenéksíkok, amelyekre a szél sekélyen homokot hordott, az úgynevezett „semlyék” s ezek rendszerint erdősítésre alkalmatlanok, de arra már csak abból a célból sem használatosnak, mert a legkittinőbb kaszálók. Igen fontos, hogy a megmogatott homok 10 cm-nél mélyebben nem szokott kiszáradni, a talajvíz vagy hó által összenyomott homok ellenben 80 cm-ig is teljesen kiszárad. Ez a jelenség világosan mutatja, az erdősítést megelőző megmunkáltságának szükségességét. A tápanyagtól, főleg a szél által megfosztott homokterület, különösen a Tisza és Duna közén sok ezerre menő holdra tehető és ezt gazdaságosan csak erdőképben lehet kezelni, mi által ezeken a tájakon az erdő összes közvetlen és közvetett haszna biztosítható. Ez tehát főleg az Alföld befásításánál számbavehető terület, mely erdészeti szempontból a legbátrabb tanulmányozás tárgyává teendő.

Utmutatásul szolgálhatnak a régebbi időkben s így a múlt század hatvanas éveiben fogantatott akácültetések, de főleg azok a nagyobb ültetések, melyek a nyolcvanas években ortolással és főleg a mezőgazdasági köztes használatl kapcsolatosan történtek. Ezekben az időkben a szakemberek tulsűrű ültetési hálózatot használtak, amely eljárás az állományképződést igen károsan befolyásolta. Az erdősítés szak-szerű végrehajtásánál elsőrendű kellek a megfelelő fanem helyes megválasztása s ez a talaj tüzetes ismerete nélkül nem lehetséges. Ezért elengedhetetlen a talajtakaró növényzet előzetes tanulmányozása és megállapítása, mivel az a talaj különböző tulajdonságaira kétségtelen következtetést enged.

Az Alföld befásításánál használható különböző fanemek szakszerű ismertetése után előadó még tanulságosan leírta a csemetenevelést és átsikolozást, mely a homoki erdősítésnél különös szerepet játszik. Előadása végén határozati javaslatot nyújt be.

Elnök a szakosztály nevében az előadónak, aki 30 évet meghaladó idő óta foglalkozik az Alföld fásításának kérdésével és tapasztalatainak gazdag tárházát hozta a szakosztály elé, hálás köszönetet mond.

Szilassy Zoltán szerint az Alföld fásítása kérdésének nemcsak faszükségletünk fedezése szempontjából van nagy hordereje, hanem az Alföld gazdasági, higiénikus és éghajlati viszonyainak figyelembevételével az Alföld erdősítésének kérdésével újra napirendre került az

alföldi kiterjedt pusztaságok hasznosításának, szebbé és jobbá tételének ügye is. Arra kívánja az intézkedésre hivatott körök figyelmét felhívni, hogy tapasztalata szerint a faültetés akadályozó tényező a megfelelő mennyiségű és minőségű csemeték hiánya. Példaképpen utal arra, hogy ezen a téren a selyemtenyésztéssel kapcsolatban Bezerédj Pál miniszteri megbízottnak igen értékes eredményeket sikerült elérnie. Alkalmas facsemetenevelő kertek létesítéséről kell gondoskodni, amelyekből a közönség közvetlenül kaphatja meg a szükséges anyagot. Az OMGE nevében az előadónak felolvasásáért és az ügy érdekében évtizedek óta kifejtett önfeláldozó tevékenységéért köszönetet mond.

Róth Gyula hangsúlyozza, hogy az Alföld fásításának végrehajtásánál a méhézet, kertészet, gyümölcs-gazdaság, selyemtenyésztés és általában minden az erdő védelme alá tartozó ágazat érdekeit kellőképpen figyelembe fogják venni. Örömet fejezi ki, hogy az erdőgazdaság köréből az előadó, mint e téren leghivatottabb egyén, emelt először szót ebben a tereben a nagyobb mértékű fásítás érdekében. Annak a reményének ad kifejezést, hogy a mai előadás kiindulási pontja lesz egy olyan mozgalomnak, amelyben a mezőgazdaság és erdőgazdaság, mint egy anyának, a földművelésnek gyermekei, amelyek azonban a múltban legtöbbször azt nézték, ami elválasztotta őket, a jövőben vállvetett munkával fognak az ország újjáépítésének érdekében közreműködni.

Bodor Gyulát nagy örömmel tölti el, hogy az Alföld erdősítésének ügyét a mezőgazdaság oly meleg szeretettel karolja fel. Utal az általa vezetett debreceni erdőgazdaságra, ahol a fásítás, különösen a csemetetermelés terén igen jelentékeny eredményeket ért el. Ebben az évben 10 kat. hold csemetekertet rendeztek be és ezáltal lehetővé fog válni nemcsak a város, de a tanyai gazdák csemeteszükségletének kielégítése is.

Czobor László a kertészet és gyümölcsészet képviselőinek közreműködését ajánlja fel az ország gazdasági újjáépítése érdekében szükséges vállvetett munkálkodáshoz.

Sávoly Ferenc dr. az előadás valódi értékét abban látja, hogy az előadó nagy perspektíváját tárja elénk a jövő képének és a fásítás kettős, erdészeti és közlebbi mezőgazdasági előnyeit igen szerencsésen klimatológiai alapon hozza össze. Igen plasztikus képét vázolja annak, hogy a szél, tehát időjárási elem milyen változatos munkát végez nemcsak a homok felületi részén, hanem erőtartalmának, tápláló anyagának különböző rétegzésében is. Behatóan fejtegeti, hogy a szél és pára, e két elem fejezi ki azt a bioklimatikus lehetőségi alapot, amelyen a mezőgazdaság és erdészet táborának egyesülnie kell. A fásítástól különösen akkor vár nagy sikert, ha azzal karöltve fog járni az öntözés kérdésének továbbfejlesztése is.

Elnök hangsúlyozza, hogy az erdészet és mezőgazdaság között a múltban nem annyira ellentétek voltak, mint inkább bizonyos önkénytelen izoláltság állott fenn s mindkét részről talán inkább az egyoldalú irány felé való törekvés eredményezte azt, hogy a maguk munkáját végezve, másokéval kevésbé törődtek. Mindenesetre nagy megnyugvással állapítjuk meg, hogy az erdészet és mezőgazdaság a mai napon megtalálta egymást. Arra kéri a mezőgazdákat, hogy az összhangot, amelyhez a ker-

tészet képviselői is hozzájárultak, a jövőre nézve is tartsák meg.

Az elfogadott határozati javaslat a következő: „Mondja ki a szakosztály, hogy földművelésügyi miniszter urnak az Alföld fásítása érdekében megindított akcióját szívesen üdvözli, s az Alföldön tervezett okszerű fásítást és erdőtelepítést az országos közérdek és a mezőgazdasági érdekek szolgálatában állónak is tartja, s a maga részéről is készségesen ajánlja fel közreműködését. Miután pedig az erdőtelepítés számottevő mértékben kevésbé használható legelőterületeket is von el, kívánatosnak tartja a szakosztály, hogy az alföldi legelők a fejlesztendő marhaállomány igényeinek megfelelőleg javíttassanak.”

Földreformok magyar kontóra.

Mielőtt a birtokpolitikai törvényjavaslat nyilvánosságra kerülne, ami még e hó folyamán megtörténik, elmondunk egyet-mást a Magyarország egyes részeit megszállva tartó államok birtokpolitikai törekvéseiről. Ha mást nem, azt megtanuljuk tőlük, hogy mit nem szabad csinálni.

Romániában a földreform megoldására a király már 1916-ban ígéretet tett, melyet a Bratianu-kormány egy meglehetősen mérsékelt törvényjavaslatlal kívánt beváltani. Bratianu azonban megbukott s utána Vajda-Voivoda radikális javaslatot terjesztett elő, s meg ebbe bukott bele. A Vajda-Voivoda reformja 500 holdban állapította meg a birtokmaximumot. Ez a fejlettebb kulturájú nagybirtokok halálraítélését jelentette volna, minélfogva ennek a reformnak azonnali végrehajtásától még a radikális elemek jórésze is visszariadt. Most az Ayarescu-kormány küzd, egyfelől a konzervatívokkal, másfelől a szociálistákkal és a leszerelt katonákkal, akik természetesen minden eszközt a radikális elintézés mellett mozzatnak meg. Ilyenformán a földreform kérdése ott még mindig vajudik, befejezettnek egyáltalán nem tekinthető.

Egyelőre azzal segítette át magát a kormány a holtpontra, hogy rendeletet adott ki az ugyancsak kiélezett követelések kielégítése és a kedélyek megnyugtatása céljából. A rendelet a nagybirtokokat kényszerbérbeadás útján igyekszik az igénylők kezére juttatni. Haszonbérbe adandók mindazok a birtokok, amelyeknek megművelése a kellő termelési eszközök hiánya miatt nincs biztosítva. Bérbeadhatók a haszonbérletben levő birtokok is; a haszonbérletnek azonban mindenesetre hagyni kell annyi földet, amennyi az állatállomány fenntartására, a gazdasági alkalmazottak és a bérlo családja megélhetésére szükséges. Albérletbe adás tilos. A haszonbértek összegét a föld értékéhez képest állapítják meg, figyelemmel arra, hogy a bérösszeg a birtok megváltása esetén fizetendő amortizációs összeggel lehetőleg egybeessen. Az a körülmény, hogy valaki most kishaszonbérletet kap, nem állapít meg jogigényt a földreform keresztülvitelének idejére. A megyei gazdasági

BALTIC-MUNKTELL
STOCKHOLM.

Azonnali szállításra

ajánljuk minden mennyiségben a gyárunkban készült következő

Cseplőgépek
Motorgépek (traktor-rendszer)
Lokomobilok
Petróleummotorok és
Nyersolajmotorok

Vetőgépek
Ékék
Boronák
Kultivátorok
Fűkaszálók

mezőgazdasági gépeket és eszközöket:

Gabonakaszálók
Kéveketők
Aratógépek
Baltic-szeparátorok stb.

552

aki naponta 3-5 óra közt a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete Részletes felvilágosítással a gyárak stockholmi kiküldöttje szolgál, helyiségeiben (Budapest, V., Alkotmány-u. 29.) található.

tanácsadók kötelesek gondoskodni arról, hogy a haszonbérlok okszerűen gazdálkodjanak, illetve a földművelésügyi kormányzat erre vonatkozó intézkedéseit megtartsák.

Csehországban körülbelül hat törvényt fogadtak el idáig a földreformmal kapcsolatos kérdések rendezésére. Nem ismerjük a törvények hiteles szövegét, azt azonban tudjuk róluk, hogy radikális természetűek. Itt is birtokmaximumot állapítottak meg 1000—1200 hold földben és itt is odázzák a végrehajtást, mert belátták, hogy a nagyüzemek egyszerű felbontása a termelést katasztrófába sodorhatná. Emellett a szocialista cseh kormány nem lelkesedik azért a célért, hogy a birtokeldarabolások után az emberek nagytömege földhöz jusson s ezzel a tulajdonjogon alapuló jogrend megerősödjék. Mindamellett a már hozott birtokpolitikai törvényekhez a módosult belátás ellenére sem nyultak hozzá, sőt tekintetbe véve a nép hangulatát és különösen a felbuzgott katonák követelését, folyó év március havában a birtokreform alkalmával nyújtható hiteltörvényt alkottak.

E törvény szerint az állam a kisajátítandó birtokok vevőit hitellel segíti. Az igénybevehető hitel lehet beszerzési vagy üzemi. Előbbi a megszerzendő föld értékének kilencetized részéig terjedhet. A föld értékét a törvény értelmében szervezendő birtokhivatal állapítja meg. Legionáriusok, rokkantak, hadiözvegyek és hadiárva földszerzését az állam még hathatósabban is támogathatja az erre a célra fundált alapokból.

Pénzintézetek csak a birtokhivatal beleegyezésével adhatnak hitelt. A kamatért és a törlesztésért az állam jót áll. A hitel igénybevétele szerzett birtok tíz évig élők között elidegeníthetetlen, illetve elidegenítés esetére a birtokhivatal visszaváltási jog illeti meg. Ha a földszerző adós kötelességének nem felel meg, a követelés behajtása kényszerkezelés útján történik és csak akkor árverezik el a birtokot, ha a hitelezőt ilyen módon két éven át nem lehetne kielégíteni. Üzemi hitelt (élő- és holtleltár beszerzésére) csak termelő szövetkezetek kaphatnak.

Kimondja végül a törvény, hogy az államot terhelő jótállási kötelezettségek a kétszázmillió cseh koronát tul nem haladhatják. Ez a rendelkezés világosan kifejezi azt a szándékot, hogy noha az állam a földszerzés jogi lehetőségét a legszélesebb keretekben megadja, lényegében mégis csak kisarányú földmobilizációt tervez, mert hiszen a kétszázmillió korona meglehetősen szűk határt szab az állami beavatkozásnak. Hogyan fog most már megegyezni a cseh kormány egyfelől a maga szocialista programjával, másfelől a mesterségesen felszigazott követelésekkel, ez mindenesetre olyan probléma, amely ott még nehéz órákat fog okozni. Egyelőre, ugyátszik, a szocialista elv deferral annak az igyekezetnek, hogy a földreform általános jogcímén az idegen honosok

és így kivált a magyar birtokosok földjét elszedegessék.

A szerbek már a múlt év február havában hozzáfogtak a földreform megvalósításához a Protics-féle rendelet alapján. Itt ellenkezője történik annak, ami a parlamentáris államok szokása, a rendelet ugyanis általános irányelveket állapít meg és a végrehajtási rendelkezéseket utóbb alkotandó törvényre bizza. Ez a törvény azonban maig sem született meg. Bizonyára itt is jobban szorította a kérdés a kormányt, semhogy a parlamenti elintéztést bevárhatta volna.

A fent említett rendeletet német kuforrás alapján alábbiakban ismertetjük.

Kimondja a rendelet, hogy a szerb-horvát-szlóven királyság területén minden nagybirtokot kisajátítsanak, de hogy mi az a nagybirtok, azt külön törvényben az egyes területek különleges gazdasági viszonyainak figyelembevételével fogják megállapítani. Egyelőre nagybirtoknak tekintendő minden hitbizományi föld és minden birtok, amelyben 100—500 hold mezőgazdasági művelésre alkalmas földterület található, ha azt haszonbérbe adták, vagy ha egyáltalán nem, vagy csak részben művelik.

A kártalanítás kérdését is törvényhozás útján fogják rendezni. Egyelőre kimondották, hogy kártalanítás nélkül ki kell sajátítani a Habsburg uralkodóház és a császári-királyi család valamennyi tagjának birtokait, továbbá az ellenséges dinasztiák és mindazoknak jószágait, akik ezeket a Habsburgoknak teljesített szolgálataikért kapták, amennyiben nem mentek meg át mások tulajdonába.

A hadinyereszkezőkre különös gondja van a rendeletnek, tudniillik úgy intézkedik, hogy az annak idején megállapítandó kártalanítást olyan birtokokért, amelyeket a tulajdonos a háború alatt szerzett és amelyekre nézve gyanu merül fel, hogy tulajdonos hadinyereség elhelyezésére szolgáltak, mindaddig nem fizetik ki, míg a hadinyereségről szóló törvény meg nem jelenik.

A birtokelosztás lehető gyors keresztülvitele céljából ideiglenes intézkedések történtek, hogy az ilyenekül kijelentett nagybirtokokat kisebb részletekben bérbeadják. A haszonbért a helyi viszonyokhoz képest utólag fogják meghatározni. A nagybirtokokon fennálló haszonbérleti szerződések felbontandók, ha a bérlő, mint szakképzett gazda, nem maga gazdálkodik, vagy mint földműves, nem a családjával műveli a földet. Csak a kisbirtokok maradnak érvényben, ezek haszonbérlet is utóbb fogják szabályozni. Az albérbéradást megtiltották és a vonatkozó szerződések megsemmisítették.

A birtokelosztásnál földre igényt tarthat minden mezőgazdasággal foglalkozó állampolgár, akinek földje vagy egyáltalán nincsen, vagy elégtelen terjedelmű. Mindenki annyi földet kapjon, amennyit maga, vagy a családjával együtt megművelni képes. Elsőbbségben részesülnek hadiözvegyek és árva s mindenekelőtt azok a katonák és önkéntes harcosok, akik az új birodalom egyesítéséért harcoltak.

Az erdőnagybirtokra nézve elhatározták, hogy minden nagyobb erdőbirtok az állam tulajdonába vétetik. Külön szolgálmatételese biztosítja a parasztságnak a szükséges legelőket és a tűzsi-épületfabeszerezést. A kártalanítás kérdésében

és a szolgálmatételeseiről külön törvény fog intézkedni. Végül a földreform végrehajtására külön állami hivatalt létesítettek, amelynek működési körébe tartozik a belföldi telepítés és a kivándoroltak visszatelepítése.

Mint ebből a rövid szemléből is megítélhető, a három megszálló állam birtokpolitikája nagyban és egészben megegyezik. Mind a három abból az igyekezetből indul ki, hogy az elszakított területek magyar birtokossága alól kihússák a talajt és helyükbe a maguk embereit ültessék. Mind a három állam birtokpolitikai szerveket létesít, amelyeknek a kisajátítási jog gyakorlására discrecionalis jogot ad. Ezen a módon vélik elérhetőnek azt, hogy a magyar birtokokat eldarabolhassák, ugyanezért azonban kíméletben tarthassák a maguk közép-és nagyüzemeit. Igaz, hogy a birtokmaximum minden nagybirtokot halálra ítélné, ám amint látjuk, Romániában már megbukott a birtokmaximum, Csehországban pedig a törvény él ugyan, de ennek intencióját a kormány szocialista szelleme nem fedezi és kétségtelen, hogy inkább csak a magyarokkal szemben, irányzatosan fogják végrehajtani. Legőszintebbek tekintetben a szerbek, akik a magyar birtokok szétosztását már tavaly megkezdték, még pedig a törvény csekély garanciáit is semmibe vevő közigazgatási önkényeskedések útján.

A földreformban mindenütt törvényes, emellett természetesen átlátszó szándéku jogot keresnek ahhoz, hogy a magyar birtokokat elkobozzák. És ez ellen védelmet legfeljebb a jó Istennél kereshetünk, mert panaszainkat a legfelsőbb tanács még csak feleletre sem méltatta.

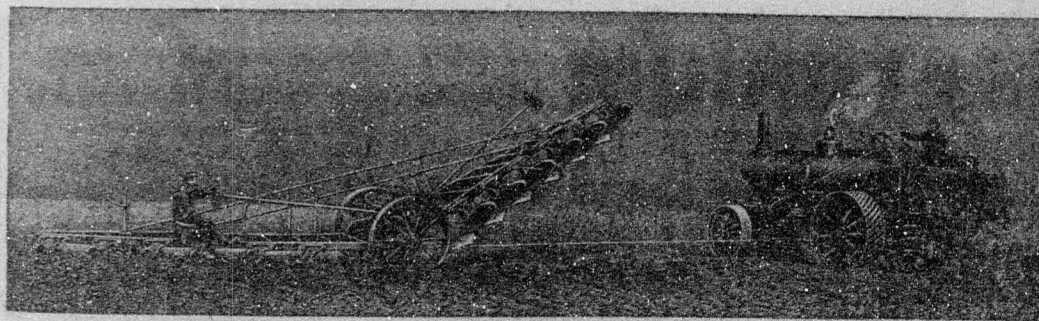
Noha azonban a szomszéd államok a földosztással rájuk nézve kellemetlen idegen birtokos exisztenciákat semmisíthetnek meg és a maguk népének földéhségét olcsó módon kielégíthetik, ennek ellenére feltűnő, hogy a birtokelaprózással járó káros gazdasági következményeket fontolóra véve, mégis mérsékelt tempót igyekeznek adni a földreformnak. Erre különösen a románok pálfordulása jellemző. Mint láttuk, a csehek is elővették a szordinót.

Mennyire inkább fontolóra kell vennünk a termelés érdekeit nekünk, akik minden talpalatnyi földünkön a magunk husában operálunk, mert birtokpolitikánkat nem vezethetjük le elrablott idegen országrészek talajára!

Nekünk arra kell vigyáznunk, hogy a nemzeti termelés szűkreszabott területét gazdaságilag a legelőkeletesebben értékesítsük, ez ráknézve életkérdés, amelyet meg kell védelmezni minden politikai szempont ellenében.

Magát a földreform kérdését a legszertelenebb eldarabolás sem juttatná nyugópontra. Példa erre Hollandia, irigyelt hazája a kiegyenlített jólétnek. Ime, most Hollandiában földpárt alakult, amelynek kiáltványa azt mondja, hogy a türethetetlen helyzetben csakis földeldarabolással lehet segíteni.

By.

Kétegyrendszerű legújabb szerkezetű
GOZEKEKÉSZLETET
 kedvező feltételek mellett azonnal szállít az
„UNIO” MŰSZAKI ÉS GÉPFORGALMI R.-T.
 Iroda: BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 72.
 Raktár: BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 45. sz.
 Telefonszáma: 142-92. 831. Széchenyi: UNIOGÉP Budapest.

Egyről-másról.

(Tiszántul bajai és kívánságai. — A faluért. — Gazdatisztek közgyűlése.)

Tiszántul bajai és kívánságai.

Értesüléseket szereztünk a tiszántuli gazdasági egyesületektől és egyes gazdáktól, amelyek részletesen tájékoztatnak bennünket a román megszállás okozta károkról, a mezőgazdasági helyzetről, a gazdálkodás bajairól és nehézségeiről s a tiszántuli gazdák kívánságairól. Lapunk szűkre szabott terjedelme nem engedi meg, hogy a beérkezett érdekes tudósításokat részletesen közöljük. Ezért most csak a tudósítások alapján kialakuló képet vázoljuk, öszinte köszönetet mondva azoknak, akik értesítést küldöttek hozzánk.

Egységes kép nem alkotható Tiszántul mezőgazdasági helyzetéről, mert a román károk nagysága vidékenként, birtokkategóriáknál és ezeken belül gazdaságonként igen eltérő volt. Örventesen lehet azonban megállapítani, hogy a károsodás, bár igen nagymérvű, mégsem olyan katasztrófális, mint az első hírek feltűntették. Vetőmagban csak esetenként volt hiány és a szükségletet nagyrészt pótolni lehetett. A mezőgazdasági eszközökben és gépekben sem okoztak a románok olyan nagy kárt, hogy a mezőgazdasági munka emiatt akadott volna meg. Sokkal érezhetőbb a románok rekvizálásának következménye az állattalományban és pedig főleg igazságtörőkben és jöminőségű tenyésztőkben mutatkozik nagy hiány.

Mind ezek ellenére a mezőgazdasági helyzet nem mondható kedvezőtlennek. Az őszi vetés a szokásos területnél jóval kisebb, aminek fő oka a kedvezőtlen esős őszi időjárás volt; a rossz munkába került vetések állapota még ma sem kielégítő. Az így támadt hiányokat nagyrészt sikerült pótolni tavaszi vetésekkel, amelyek jó munkát kaptak, így aránylag kevés vetetlen föld marad. Ebben a szép eredményben a kedvező időjáráson kívül fő része a tiszántuli gazdák szorgalmas munkájának van, akik hazafias buzgalommal, ezer leleménnyel és helyes belátással igyekeztek áthidalni a helyzet nehézségeit. A kisgazdák egymásnak segítettek, bér munkát végeztek a nagybirtokokon is, amelyek a szokottnál nagyobb területet adtak ki részres művelésre. Legutóbb már nagyon hiányzott az eső, de ha idejében elegendő lesz a csapadék, elég kedvező termés fogja megfizetni a tiszántuli gazdák kétszeresen nehéz munkáját.

Tiszántulról a legtöbb panasz a mezőgazdasági szükségleti cikkek hiánya és drágasága miatt hallatszik. Nincsen szén, benzin, olaj, bőr-, kötél- és vasárú. Egyes vidékeken például hónapokon át nem lehetett istrángot, lópatkónak való vasat és szegyet kapni. A sertések elrablása folytán nincsen elég zsir és szalonna, a malmok szénhiánya kenyérhiánnyal is fenyeget. Ezek nagyrészt nemcsak Tiszántul érezhető bajok és hiányok, de orvoslásukra minden lehetőséget el kell követni.

Egyes vidékeken az árvizek és vadvizek tetek nagy károkat. A sok őszi esőzés fokozottan érezhetővé tette a kiépített műutak hiányát. Ugy a vadvizek levezetésére, mint a közlekedési lehetőségek biztosítására messzemenő, tervszerű intézkedéseket kell tenni és ide kapcsolódik a gazdasági kisvasutak kiépítésének kérdése is.

A tiszántuli gazdák legfőbb kívánsága azonban az, hogy biztosítsák a jövőben a gazdálkodás szabadságát, az egyéni érvényesülés lehetőségét, szünjenek meg a különböző rekvizálások és mesterséges korlátozások. Az állam támogatása és irányítása nagyon kívánatos, de ennél messzebb ne menjen, mert a legjobb célzatu állami tevékenység sem pótolhatja az egyéni tudást, szorgalmat és találmányosságot. Állítsák helyre a jogrendet, védjék meg minden téren a magántulajdont és ne terheljék a gazdákat folytonosan zaklató és kellemetlen intézkedésekkel.

A faluért.

A pünkösödöt követő napokban fogják megtartani a Falu országos szövetség alakuló nagygyűlését, a mozgalom jelentőségéhez méltó ünnepies keretekben. Nyomban azután megkezdődik a szövetség azt a munkát, amelynek céljárólviden: a falu kulturájának javítása. Célja megvalósítása érdekében a szövetség mindazokat a testületeket, intézményeket és egyeseket közös lobogó alá vonja, akik a falvak gazdasági, egészségügyi és művelődési viszonyainak fejlesztésében közreműködni akarnak. Már idáig is a társadalmi munkások színe-java sorakozott a falu-program alapján, gazdasági, szövetkezeti, közművelődési, közigazgatási testületek, a termelői munka szakemberei, orvosok, jogászok, pedagógusok, technikusok, írók, művészek. Ezeket az egy cél felé törekvő értékes erőket a Falu szövetség tervszerű programja szerint fogja foglalkoztatni a falu kérdéseivel. Mivel a szövetség az egészségügyi kérdésektől kezdve a járdáépítésig minden felmerülő kérdésben hivatott szakemberekre támaszkodhatik, módjában lesz a falvak hátramaradottságának okait alapos vizsgálat és orvoslás tárgyává tenni és megfelelő szervezetségénél fogva minden rendelkezésre vonható erkölcsi és anyagi erőt a falufejlesztés javára hasznosíthat.

Nem fognak hiányozni a szövetségnek a hathatós munkálkodáshoz szükséges anyagi eszközök sem. A földművelésügyi miniszter két millió korona évi kamatait biztosította a szövetség céljaira; ezenkívül kétségtelen, hogy a szövetség közreműködését fogja igénybe venni a kormány több, a falusi jólét előmozdítására szánt költségvetési tétel felhasználásában is. Mindemellett a szövetség leginkább a tagdíjbevételekből és alapítványokból számít olyan nagyobb jövedelemre, amely működésének széles alapon való megindítását lehetővé fogja tenni. Az eddig tett alapítványok és tagul való jelentkezések máris igazolják a mozgalom vezetőinek a társadalom áldozatkészségébe vetett reményét.

A Falu szövetség ügyét részünkről is a gazdasági társadalom legmelegebb figyelmébe ajánljuk. Valóban méltó az érdeklődésre és a támogatásra ez a vállalkozás, amely a falvak modernizálását, életrendi viszonyainak és termelőképességének javítását tűzvé ki célul, hathatós tényezőjévé válhatik a nemzeti rekonstrukció nagy munkájának.

Gazdatisztek közgyűlése.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete két év óta csak most tarthatott közgyűlést, amely a gazdatiszti kar élénk érdeklődése mellett folyt le. A közgyűlés elé terjesztett évi jelentés részletesen vázolta a gazdatiszti karnak a forradalom és a kommunizmus alatti súlyos helyzetét, amelybe, igen sokan, mint a

birtokosok exponensei kerültek. Az októberi forradalom szenvedélyeit a gazdatiszti kar gyakran öntestével fogta fel és így hullámtörőként szerepelt azzal az áradattal szemben, amely a mesterségesen felzavart tömeget a kastélyok, kuriák ellen szabadította. A megszállott részekben is a birtokosok távolléte alatt a gazdatisztek védtek, olykor életük kockáztatásával és kis vagyonuk feláldozásával birtokosaik vagyonát és ugyanily szerepet töltöttek be a kommunizmus idején is, midőn nem egy közülük forradalmi törvényszék elé került, mert a népbiztosságok által a birtokosokra és a termelésre nézve kiadott lehetetlen rendelkezéseket nem teljesítették, sőt éppen ellenkező szellemben iparkodtak cselekedni. Néhány sajnálatos kivételtől eltekintve, a magyar gazdatiszti kar becsülettel megállotta helyét a súlyos időkben, gazdatiszti karunk magatartását birtokosaink bizonyára emlékeztetik is vesik.

A nehéz idők a gazdatiszti kar fölött még korántsem multak el. A birtokpolitikai reform megoldásának módjától függ jövő létük, mert mennél radikálisabbak lesznek annak alapelvei, annál kedvezőtlenebbül alakulnak a gazdatisztek övendőbeli kilátásai. Pedig gazdatiszti karunk a nemzetfenntartó produktív elemek egyik legértékesebbjét alkotják, úgy hogy megerősítésük és a bennük lévő nagy értelmi erő felhasználása valóban közérdek. A közgyűlés által az egyesület új elnökévé választott Székács Elemér elnöki székfoglalójában rá is mutatott azokra a leg-sürgősebb teendőkre, amelyek alkalmasak ennek az osztálynak boldogulását elősegíteni. A gazdatisztek egyesületének feladata lesz az előkészítés és a szorgalmazás, a nemzetgyűlés feladata pedig, hogy a gazdatisztek jogos kívánságait valóra váltsa s kivált pedig a gazdatisztek egy nemzeti termelésbe szorosan bekapcsolni igyekezzenek.

ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

A takarmányértékesítés jelentősége a szarvasmarha tenyésztés-kiválasztásánál.

A tehének termelőképességének megállapításánál kétféleképpen járunk el. Vagy tisztára a tejmenyiséget és annak százalékos zsirtartalmát s e kétféle adat alapján a termelt tejszirmennyiséget állapítjuk meg; ezt az eljárást az abszolút termelés megállapításának nevezzük. Ha a tej és tejszir mennyiségének meghatározása mellett a termelés előállítására fordított takarmány mennyiséget is számításba vesszük, ezt a relatív termelés megállapításának mondjuk. Az előbbi eljárás ezidőig pl. Bajorországban, Württembergben és nálunk is otthonos, utóbbi a legtöbb államban a dán és svéd minták után elterjedt tejelést ellenőrző egyesületekben divik.

Az abszolút termelés megállapításának hátránya, hogy a tejelőállat értékét, mely többek között főként azzal függ össze, hogy a tehén a termelést mennyi takarmánnyal tudja előállítani, nem határozza meg. Ez az eljárás az egyes tehének tényleges és egymáshoz viszonyított hasznosságát, a tehénészet jövedelmezőségének mérvét megállapítani, áttekinteni nem engedi. Ezt keresztülviendő, az egyes egyedek által termelt tej és tejszir értékéből — csak ezt tekintjük

ÁLLAMI FELÜGYELET
ALATT ÁLLÓ

Szülőhely: VACCIN Budapest.

Védőoltóanyagok

Rapid szérumok

lépfene, sertésorbán, sercegő üszök, gümőkór stb. ellen.

lépfene, sertésorbán, sercegő üszök, sertéspestis, sertésvesz, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfikolera, mirigykór stb. ellen.

8106

LABORATORIUM

BUDAPEST, IX., LOVAY-UTCA 18/b.

VÉDOOLTÓANYAGOK TERME-
LÉSÉRE RÉSZVÉNYTARSASÁG

Interurbán: József 20-14.
Telefon: József 22-58.

Szérumos kombinált oltóanyagok fertőzött állattalományok és gyógyító oltóanyagok be eg állatok kezelésére.

Kiváratra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

Jelen esetben nyers jövedelemnek — eme termelés előállítására felhasznált kiadás szembe-helyezendő, vagyis levonásba hozandó a takarmányozásra fordított költség. Ha pl. egy 3800 kg. tejet adó tehén tejének értéke kg.-ként 3 K.-val számítva, 11,400 K., de a termelés előállításához felhasznált takarmány értéke a 11,400 K.-t megközelíti vagy túlhaladja, úgy ez az állat a tejtermelés terén semmi produktív munkát nem végzett, hasznót a gazdaságnak nem hozott.

A takarmányértékesítés megállapítása tehát a tehén jövedelmezőségének összehasonlító szembe-állítására, melynek ismerete nélkül egyes tenyésztők az abszolút termelést az előállítási költségekre való tekintet nélkül fokozzák. Ilyen esetek előfordulását a felhasznált takarmányoknak a termeléssel viszonylatba hozatalával akadályozzuk meg, felismerve ez által a takarmányt jól értékesítő egyedeket. A tenyészanyag bevásárlásánál biztos alapot kapunk így módon arra nézve, hogy ezt a tulajdonságot az utódok hajlam gyanánt örökölhetik. Hiszen a tulozott, a szervezettől kikényszerített, a jövedelmezőséggel semmi összefüggésben nem lévő termelés nem az állat egyéniségén alapszik, az állatnak e termelés létrejöttében bizonyos határon felül egyéni szerepe nincs. Nem minden esetben járnak tehát jól azok a tenyésztők, kik ilyen reklám-tehének utódjait szerzik be s ezzel óhajítják tehenészetük tehetőségét emelni. Erre rájöttek a külföldön s ez az oka annak, hogy a tenyész-állatok most már főleg olyan tenyésztehekől vásárolnak, melyeknél a törzskönyvben a takarmányértékesítés adatai is nyilvántartatnak. Ennek nagy fontosságát feltűnteti az is, hogy nemcsak a tejelést ellenőrző egyesületek, hanem egyéb, a szarvasmarhatenyésztést előmozdító szervezetek (szarvasmarhatenyésztő egyesületek, törzskönyvelő társaságok) is, mint az állat hasznosságának legfőbb, az abszolút termelést felőléltető tényezőjét, a takarmányértékesítést is nyilvántartják.

A tejelést ellenőrző egyesületek hivatása az is, hogy az egyes fajták és tájfajták átlagos termelését az okszerű takarmányozás, megfelelő tartás és ápolás segítségével napfényre hozzák, ugyanakkor megállapítva a takarmányértékesítés határszámait is a tehén tejtermelése, a tej zsírtartalma, valamint a takarmánynak mikénti feldolgozása, értékesítése egyéni fiziológiai tulajdonságok, melyekről ezt igazoló kísérletek alapján feltesszük, hogy az utódokra hajlam gyanánt átöröklődnek.

A tehén jövedelmezősége nem áll mindig egyenes arányban a tejelőképességgel, hanem főleg azok hasznosító, takarmányt értékesítő tulajdonságától függ. Kevés hazai adat állván rendelkezésünkre, németországi példákat is hozok fel. Az alábbi adatok két szimmentáli tehenészet átlagos takarmányértékesítését tüntetik fel, megjegyezve, hogy az egyedeknek egyforma volt az élősulya és tenyészkonfíciója.

	istálló	A)	B)
Tejmenyiség kg.	37.18	32.33	
Zsír %	3.90	4.21	
Zsírhozam kg.	145.04	136.33	
Az elfogyasztott takarmány értéke, márká	423.48	280.88	
A tej értéke, márká	435.14	408.99	
Nyerés, márká	11.66	128.11	

Még szembevetendőbb, ha 1 kg. 1% zsírtartalmu tejszámítjuk át az e termelés előállítására fordított keményítőértékeket:

A) istállóban	195 gr. kem. érték
B)	125

Eszerint a B) istálló tehenei a takarmányt jobban használták ki, illetve jobban értékesítették, vagyis olcsóbban termeltek.

Egy 16 darab hat éves tehénből álló tehenészetnek november 15-től május 16-ig terjedő időre vonatkozó takarmányértékesítéséből kitűnt, hogy a 100 takarmányegység által termelt tej mennyisége 50—231 kg. között változott.

A soproni tejelést ellenőrző egyesületek XI. számú tehenészet 1913-ban 100 tak.-egységből 147.3 kg. tejet, illetve 6.24 kg. tejszirt termelt ki átlagban.

A tehén egyforma takarmányozás mellett nem egyforma mértékben képesek a takarmány tápanyagait tejjé átváltoztatni, feldolgozni, ez a tulajdonság az állat formájáról, külsejéről le nem olvasható, e képesség egyénenként változó. Ezt a lappangó és átörökíthető tulajdonságot napfényre hozni és hitelesen megállapítani a tejelést ellenőrző egyesületek feladata. Ezeknek az adatoknak kifürkészését üzleti érdeke ajánlja a gazdának, mert ez a tenyésztés előrevitelének szilárd alapját képezi.

Nálunk fokozottabb mértékben az 1910. és 1911. években kezdett a gazdaközönség foglalkozni a tejelést ellenőrző egyesületek kérdésével. A károlyházi egyesület 1911-ben már működését is megkezdte, példáját csakhamar több egyesület követte. A hazai egyesületeknek már az első években kifejtett működése kimutatta, hogy egyes tehén 66, más egyedek 15 fillérrért termeltek a tej kg.-ját, sőt volt olyan tehén is, mely azt 9.2 fillérral állította elő. Voltak takarmányfecsérlő egyedek 4000 liter tejhozammal s voltak olyanok, melyek csak 2500 kg. tejet termeltek és mégis 50 korona jövedelmet hoztak a gazdának.

Mint már említettem, a takarmányértékesítés megállapítása oly módon történik, hogy az abszolút termelést viszonylatba hozzuk a felhasznált takarmányokkal, ami a gyakorlatban a 100 kem. értékkel, vagy 100 tak.-egységgel termelt tej mennyiségében jut kifejezésre.

A hazai tejelést ellenőrző egyesületek eredményei is abban nyilvánultak, hogy a 100 tak.-egységre eső hozamok állandó emelkedő irányzatot mutattak, vagyis a tejmenyiségnek és a zsírhozamnak emelkedése többnyire úgy történt, hogy a felhasznált takarmány nem fokozódott, sőt gyakran még csökkent is, ami a jövedelmezőség fokozott emelését vonta maga után. Ezek az eredmények szorosan összefüggnek a tehén megfelelő takarmányozásával, a takarmányt rosszul értékesítő egyedek kiselejtezésével s olyan utódoknak a tehenészetbe való beállításával, melyek a takarmányt jól kihasználó tehénektől származnak, aminek a későbbi években még az is járul, hogy az átörökítés előnyös hatása szintén jelentkezni fog. Így a dermbachi egyesület már egy évi működés után 12%-kal fokozta úgy a tej, mint a tejszirt mennyiségét, ami a takarmányt nem jól értékesítő egyedek kiselejtezésére vezethető vissza. A későbbben hatását éreztető átörökítésből kitűnik a jó származású tenyészbírák hatalmas befolyása, mely az egész tenyésztelet óriási lépéssel tudja előrevinni.

Érdekesek Walkára ellenőrzőegyesület hat éves eredményei, melyeket az alábbi kimutatás tüntet fel:

Üzemi év	Takarmány-egység	Tej	Vaj	100 takarmányegység adott tejet	Vajat
k i l o g r a m m					
1.	2374	3040	103.40	128.2	4.38
2.	2409	3001.8	105.68	127.6	4.38
3.	2300	3334.6	119.97	142.0	5.02
4.	2302	3613.4	127.04	157.0	5.54
5.	2334	3688.7	132.21	158.0	5.66
6.	2435	3976.3	141.08	163.3	5.79
Többlet	61	986.3	37.68	34.4	1.41

A feletett takarmány és a termelés közötti viszonyt évről-évre kedvezőbbé válását jelen esetben is főleg az okszerű takarmányozás és a jó takarmányértékesítő egyedeknek a tenyésztehenben való megtartása idézte elő. A későbbi években mindinkább az átörökítés hatása is érvényre fog jutni a többtermelésben.

Mint említettem, Bajorországban és Württembergben a tehén abszolút termelését tartják nyilván a szarvasmarhatenyésztő egyesületek keretében. A tejelést ellenőrző intézményt 1902-ben próbálták meghonosítani dán minta szerint, de a helyi viszonyok s a költségek magas volta miatt a megalakított egy egyesület csakhamar beszüntette működését. Elhatározták, hogy „egyelőre” még melegezznek az abszolút termelés számbavételével, de teljesen tisztában vannak a takarmányozás nagy jelentőségével, arra kiváló súlyt fektetnek s amint azt a helyi körülmények megengedik, a tejelést ellenőrző intézményt megfelelő formában bevezetik. A helyzet megvilágítására megemlítem, hogy Württembergben az ellenőrzés alá eső gazdaságok 95.7%-a 2—100 hektáros, az ellenőrzött tehénnek pedig 79.1%-a esik ezekre a kisebb birtoktestekre. Miatán a jelen körülmények között csakis az abszolút termelés nyilvántartásával kell megelégedniök, az eredmények csekélyebbek, huzamosabb idő után nyilvánulnak és nem tökéletesek.

Mind ezekből kitűnik, hogy minő fontossága van annak a viszonyt, mely a takarmányozás és a termelés között fennáll. A továbbtenyésztesnél nem az első és fődolog, hogy oly állatok előállítására törekedjünk, melyek magas tejmenyiségükkel tűnnek ki, hanem legyünk tekintettel oly tenyészállatok kiválasztására, melyek a takarmány tápanyagait magas %-ban tudják kihasználni.

A takarmányt jól értékesítő állatok egyszersmind egészséges és ellenálló szervezetűek, miután meghatározott mennyiségű takarmányból sok és jó minőségű tejet termelni csakis egészséges tehen szervezet tud. Olyan tej- és zsírhozam, amely kedvező viszonyban áll a felhasznált takarmánnyal, az egészséges állat ismertető jele, hiszen az ilyen állatban rendszeren megy végbe az anyagcsere és az emésztőszervek tevékeny munkásságot fejtenek ki. Megfelelő testforma és a szervezet szilárd-ságának szemellett tartalma mellett az abszolút és relatív hozam megállapítása s az adatoknak a tenyésztés érdekében történő felhasználása jövedelmező és az állatot a szervezetének megfelelő munka révén kedvező egészségi állapotban tartja. Az ilyen állatok egészséges, szilárd szervezete, magas tehetőségre hajlamos borjúkat hoznak a világra, másrészt a takarmány-értékesítés számbavétele, illetve az ezt feltételező egyedi etetés megóvja a gazdát attól, hogy állatait túlzott tejhozam elérése céljából hajtassa.

Ha csakis a takarmányt jól értékesítő egyedek

Nagy- és kisbirtokos egyaránt csak úgy viselheti a reá háramló nagy anyagi terheket, ha védve van minden elemi csapástól. Biztosítsuk tehát vetésünket Jégverésből előállható károk ellen a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél, mert ez a legelőnyösebb és magyar, altruista intézet.

tartását ismerjük jogosnak, úgy mindig a jövődelmeszség fokozása érdekében járunk el, haszonnal termelünk s állatainkat haszonnal tenyészítjük.

Szentandrásy György.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

Tenyészirány a szarvasmarhatenyésztésben és a tejkérdés.*

Örömmel olvashattak, hogy a tejelést ellenőrző egyesületek működésüket meg fogják kezdeni. Ezen egyesületek feladata a tenyészállatanyag javítása. Lehetővé válik így az apaállatok helyes kiválasztása, mert hiszen éppen ez is egyik legfontosabb tényező az állattenyésztés fejlesztésénél, amennyiben a bika, mint tudjuk, sokkal jobban sokszorosítja magát utódaiban. (Igy pl. a mosonmegyeiek Gangl-ja, amelynek 100 ivadékát értékesítette eddig a tenyésztő egyesület.)

Pedig, ha körülnézünk ezen a téren, még igen sok hibával találkozunk. Sok olyan gazda van még, aki — bár jó gazdának tartja magát, vagy talán éppen mert olyan marhája van, mint amelyről rögtön szólunk, gondolja, hogy jól gazdálkodik — többre becsüli az olyan tenyész-bikákat, amelynek színe és a színfoltok elosztása kifogástalan, testalkata teljesen megfelelő, szarván sincs mit hibáztatni, mint az olyant, mely külemileg esetleg kevésbé felel meg, de törzskönyvében 4000—6000 l-es ősök szerepelnek. Ne beszéljünk azonban általánosságban, hanem bizonyosodjunk meg elől a száraz tények útján.

Hasonlítsuk össze a magyarvári és bábolnai tenyészbikaárveréseket, az első márc. 4-én, a második márc. 12-én zajlott le és érdekes, de talán kissé szomorú következményekre jutunk. (A zárójelben lévő számok a határértékeket, illetőleg a minimumot és maximumot jelentik).

	Árverésre állított és eladott 24 db mosonmegyei bika	Árverésre állított és eladott 34 db bábolnai bika	Árverésre állított és eladott 10 db kisbéri bika
Átlagár korona	37,187 (25,000—64,000)	45,868 (32,400—90,500)	32,100 (20,100—95,600)
Átlagsúly kg	507 (380—610)	552 (450—640)	463,5 (410—500)
Átlagár kg. korona	73,34 (57,77—104,91)	82,92 (58,79—156,03)	69,29 (63,46—78,78)
Átlagmagasság cm	132 (126—141)	136,37 (128—144)	adat nincs
Átlagkor hónap	18,8 (17—25)	20,96 (15,75—25,25)	22,16 (19,75—24,25)

* A cikkirő, volt kedves tanítványom, akit a haszonratenyésztés ihlete — úgy látszik — annyira megszállt, hogy a bábolnai tenyésztést a mi népies mosonmegyei tenyésztesünkkel egy sorba állítja. De mintha volna néminemű igazsága, amidőn a budapesti kis gyermekek tejjel való ellátásának kérdését veti fel, mivel alighanem igaza van, amidőn azt állítja, hogyha a budapestkörnyeki tejgazdaságok a haszonratenyésztés elvei szerint kezelnék tehenészeiket, nem kellene a budapesti gyermekeket százával Hollandiába küldeni üdülés miatt. Ha a 100 és 100-számra kikerülő tanítványok mind oly lelkes hívei lennének a haszonratenyésztésnek, mint a cikkirő, fényes „tejjel-mézszel folyó” lenne jelenleg szűkre szabott országunk.

Rovatvezető.

Látjuk tehát, hogy a bábolnai bikák jobban értékesültek, mint a mosonmegyeiek. Pedig az árverésre állított bikák Moson megyében származásra jobbak voltak, mint a bábolnaiak, nem szólok a külemről. Először is az árverésre eszakis olyan bikák kerültek, amelyek legalább 3000 literes családból származnak (tehát meghaladják azt a tejmenyiséget, melynek elérését a tejelést ellenőrző egyesületek célozzák), de nem volt ritka közöttük az olyan bika sem, melynek családjában vagy apai vagy anyai, sőt több esetben mindkét ágon 5000—6000 literes egyedek szerepelnek, nem is szólva a zartartalom magasságáról. Mindezeket az adatokat az árverések törzskönyvi kivonataiban bárki megtalálhatja.

Nézzük már most a bábolnai és kisbéri bikákat, a kisbéri törzskönyvi adatai feltűnően jobbak, amelyek összeállított adataink szerint nagyobbak, súlyosabbak, szebbek is, de ha már törzskönyveiket nézzük, bizony gyengébbek a mosonmegyeiekénél. Az árverésre állított és eladott 34 bábolnai bika közül csak nyolc darab származik olyan anyától, melynek tejelése az 1800 litert meghaladja, ezek közül pedig négy darab éri el a 2000 litert (a legmagasabb tejelés 2267 liter). Az árverésre állított és eladott 10 db kisbéri bika anyjának tejelése már többnyire közel jár a 2000 literhez, sőt közülük hét darab jóval felül is mulja ezt (max. 2630 l.). Érdekes, hogy éppen a legjobb tejelő családból származó bikákra (bábolnai I-es sorszámu 2087 l-es, 31. sz. 2177 l-es, kisbéri 5. sz. 2942, 2631,8, 2811,4 l-es családból) nem is volt ajánlat.

Vizsgáljuk ezeketán, mi lehet az oka mégis, hogy Bábolnán magasabb átlagért és abszolút is magasabb árt érték el, mint Magyaróváron. Ennek oka bizony a bábolnai tenyésztet jöhínevéen kívül főleg az, hogy gazdáink nagy része még mindig túlságos előnyben részesíti a külemet. És csupán jó külemmel bíró tenyészállatért is hajlandó jóval magasabb árt megadni, mint egy olyanért, melynek küleme kevésbé tetszetős. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a külemnek semmi fontosságot se tulajdonítsunk, különösen mikor látjuk, hogy mennyire befolyással van az áralakulásra, de igen; azonban csak addig a mértékig, ameddig azt a fajtajelleg megkívánja és a tehetőségnek sincs rovására, annak nem áll utjában. Igenis javítsuk a külemet, de ne tekintjük egyedül követendő tenyésziránynak. De hát a mosonmegyei marhák sem olyan rossz küleműek; igaz, hogy kisebbek, alacsonyabbak is voltak a bábolnai bikáknál, de fiatalabbak is voltak azoknál. Már most azt kérdezzük, hogy annak a korszaknak szabad-e akkora árkülönbséget maga után vonnia, mint az táblázatunkból kitűnik? Némelyek esetleg különös előnyt látnak abban, hogy a bábolnai tenyésztet telivér. Én a magam részéről egy „telitej” tenyésztet is becsülök annyira. (Hogy a „telitej” kifejezés honnan, kitől ered, azt, úgy hiszem, mindeki ismeri.)

Azután a szín, Divat, izlés dolga. Ma a pirostarkát kedvelik, azelőtt a zsemlyetarkát keresték. Hát lehet-e egy ilyen folyton változó tényező akkora befolyással a tenyészítésre? Megtörtént pl. a magyarvári árverésen, hogy egy pirostarka bikáért, mely bár törzskönyvileg sokkal gyengébb volt a többinél, jóval többet adtak, mert pirostarka. Legyen vele boldog a vevője!

De hát addig, amíg ilyen tényezők játszódnak a

főszerepet a szarvasmarhatenyésztés terén, addig a kívánt eredményeket nem érhetjük el, nem lehet kilátásunk olyan többtermelésre, melynek pedig meg volna a lehetősége, ha gazdáink szakismereteiket nemcsak gyarapítanák, hanem azokat kellő időben és módon fel is használnák. Meri bizony azok a pesti kisgyerekek, akiknek most minden eszközzel, még eselleg a tejkereskedés szabaddá ítéltével is tejet, sok tejet akarnak szerezni, nem laknak jól asszal, ha „gyönyörű” szarvasmarháink vannak.

Reméljük, hogy a közeljövőben Bábolnán is nagyobb súlyt fognak helyezni a tejtermelés fokozására s akkor ez a külemileg kiváló tenyésztet hathatós tényezője lesz a haszonratenyésztés megvalósításának, állattenyésztésünk helyreállításának és jövőbeni javításának.

U. Kovács Sándor.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezetők: Kerpely Kálmán és Gyárfás József.

Az évelő burgonyatermelés.

II.

Az évelő (folytatlagos) burgonya termelése. A műburgonya kisedésével kezdődik tulajdonképeni ujtásom: az „évelő”, folytatlagos burgonya termelése. Itt már teljesen a magam lábán járva kellett végezni kísérleteimet és már nem egy meglevő rendszer átalakítása, hanem egy teljesen újnak a felépítése vált szükségessé.

Tavaszi ültetés. A műburgonya kisedésével egyidejűleg végezzük a következő két természetű (nyári új és őszi közönséges) szükséges ültetést, de nem az eddigi szokásoknak megfelelően újabb talajelkészítő munkával és az őszi termelésből megmaradt, télen át kezelt vetőburgonyával, hanem ugyanazon a helyen (régii ültető árokban) minden talajelőkészítő munka nélkül az értéktelen drónagyságu vagy ennél kisebb műgumókkal, még pedig a következő módon.

A feltárt fészkekből kisedjük a nagyobb gumókat és a visszamaradt aprókból 4—5 darabot benthagyunk eredeti helyén, a többi 4—5 darabjával egy kapavágással készített ültető gödrökben helyezük a régi növénytalvolságok közé. Ezen fészeksűrítéssel elérjük azt, hogy az ültetés után legalább még egyszer anyai burgonyafészkek lesz az ültető árok vonalán, mint a volt műburgonyánál. (Lásd 23. ábra.)

A kisedéssel, vagy az ültetéssel egyidejűleg a talajt elegyengetjük és ha időnk engedi, a sortávolság közé huzott szalmás takarótrágyát minél előbb elszállítjuk.

Növényápolás. A kikelő burgonyának oly korán, amint csak lehet, adjunk kézikapával egy jó mély munkát, még pedig úgy, hogy a növény sor egy kis hosszú mélyedést mutasson (lásd 24. ábra). Ezt követően ugyancsak, amint lehetséges (sohsem lehet elég korán), fogatos erővel adjunk egy második kapálást feltöltégetéssel. A gyors töltégetést azért tartom oly fontosnak, hogy a téli takarás által a sortávolságok között visszamaradt trágyahulladék minél előbb és minél közelebb jusson az új fejlődő növényhez. Majd amint szükségessé válik, adjuk meg a teljes töltégetést.

MAYER, HENRIK és TÁRSA VETŐMAGNÁYKERESKEDÉSE

Budapest, V., Akadémia-u. 8.

Sürgönyeim:
VETŐMAG
BUDAPEST

AJÁNL

fajtiszta és legmagasabb csiraképeségű gazdasági magvakat, államilag ólomzárolt lóhere- és lucernamagot, elsőrendű cukorrépmagot, eredeti németországi takarmányrépmagot stb.

Telefon:
165-62

7801

Öntözhető talajon a vízzel ne fukarkodjunk. Ha száraz időjárásunk van és a növény fokozatos fejlődését kívánjuk, akkor az öntözést (áraszttást) kéthetenként tanácsos végezni. A közbejött, gumókig hatoló eső természetesen pótol egy-egy áraszttást. Ha a vizszolgáltatást csökkenteni volnánk kénytelenek, akkor legalább két öntözést adjunk, egyiket a jó mélyen végzett első kapálás után közvetlenül, a másikat a gumókötés után. Az elsőt a kötés elősegítése, az utóbbit az apró gumók gyors fejlődése miatt tartom szükségesnek.

Nem öntözhető talajon ugyanabban az elbárában fog részesülni az élőlő burgonyánk, mint a tavasszal ültetett közönséges burgonya, vagyis nem öntözzük. Ha nincs eső, egyiknél is, másiknál is a termés fogja megbánni. Itt mindössze az idejében és jól elvégzett növényápolási munkák, kapálások segíthetnek. Ha azonban egy-egy régen várt eső megérkezik, mindent félretéve, igyekezzünk ezt gyorsan végzett kapálással (töltéssel) megőrizni.

Ugy az öntözhető, mint a nem öntözhető talajon már a kapálások idején észrevesszük, hogy a régi (müburgonya) fészkekben erőteljesebben fejlődik növényünk, mint az új fészkekben. Ebből a körülményből önként adódik tehát, hogy a nyári, új burgonya termése tulajdonképpen a régi fészkek hozama lesz.

Nyári korai burgonyafelszedés. (II. termés.) A mindenkorai időjárástól függően, június hó végével kezdődik a második termésnek, a nyári új burgonyának szedése. A nem öntözhető talajon az erősebb fészkeket teljesen kiszedjük. A kiszedésnek ezt a módját fészkekirtásnak nevezzük. Ha a fészkek 50%-ánál többet irtunk ki, ez természetesen az őszi hozam rovására történhetik csak. Hogy mennyit szedjünk, ez mindig az illető gazdától és az értékesítési viszonyoktól függ.

Öntözhető talajon a kiszedés kétféleképpen történhetik, úgy mint fészkekirtással és fészkekheréléssel. Az esetre, ha megfelelő ügyes nap-számerő áll a gazda rendelkezésére, feltétlenül csak az utóbbit ajánlom és pedig azért, mert így nemcsak hogy azonnal nagyobb mennyiségű új burgonyát szedhetünk, hanem az összes bokrok meghagyásával az őszi hozamot nagyban elősegíthetjük. A herélés közismert módon, a fészkek oldalnyitásával történik. (Lásd 25. ábra). Az egyes fészkek herélése után az onnan félrehuzott földet azonnal helyezzük vissza. A herélések befejezése után, amint csak módunkban lehet, gyorsan az egész táblát áraszttuk el vízzel. Ezt azért tartom fontosnak, hogy a megbolygatott és esetleg megsérült gyökérzet a rendszeres fejlődésbe jusson.

Hangsúlyozni kívánom, hogy az élőlő burgonya második termése, a nyári új burgonya, minden körülmények között 10—14 nappal korábban piacérett, mint a közönséges eljárással termelt új burgonya; hogy ez az előny mit jelent, azt hozzáértő gazdatársaim belátására bízom.

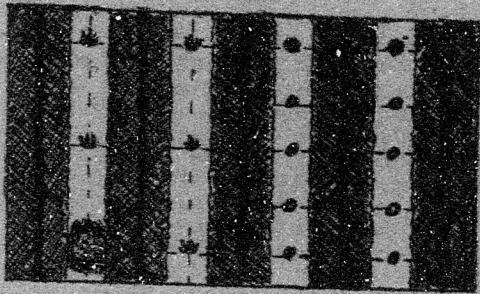
A nyári burgonya hozama 50—80 q között változik.

A visszamaradt burgonyafészkekkel már több dolgozunk őszi, vagyis a harmadik termés kiszédéséig nem lesz.

Őszi korai burgonya. (III. termés.) Az élőlő burgonya őszi kiszédése — hasonlóan a nyárihoz — 10—14 nappal szintén előbb kezdhető,

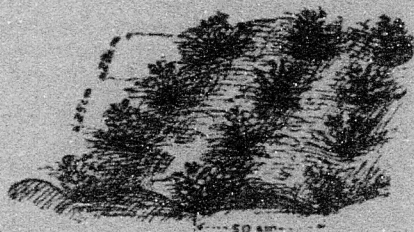
mint a közönséges burgonyáé. Az élelmezésre szánt burgonyánál ez szintén említésre méltó anyagi előnyököt biztosít a termelő gazdának. Az őszi hozam kedvező időjárásban kat. holdanként 100—140 q.

Összegezve az elmondottakat, még csak annyit

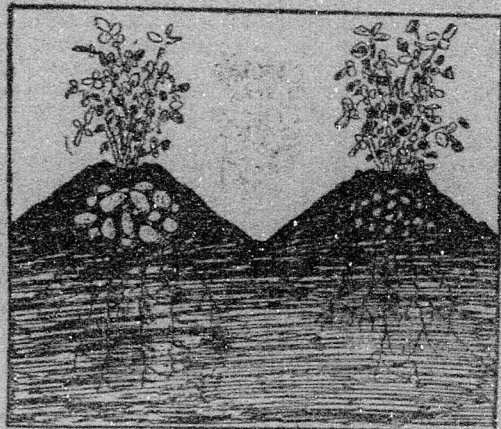
23. ábra. Tavasszi ültetés fészeksűrítéssel. (Balfelől az 50 cm. sor- és 50 cm. növénytávolságban levő fészkek képe, a kiszedés előtt, jobbfelől a 25 cm. növénytávolságra sűrített fészkek képe az ültetés után. A sötét sávok az ültetőárokra lehuzott trágyát jelképezik. A balfelől első sor alján egy kibontott fészkek a föltárt gumókkal.

legyen szabad azokhoz hozzáfűzönnöm, hogy kísérleteim fejlesztése jelenleg a vörös uralom és egyéb akadályozó körülmények miatt csak a legkisebb méretben van folyamatban. Különösen pótolhatatlan veszteség ért több éven át tenyésztett, kiváló vetőmagom (egy keresztezés) elkob-

24. ábra. Sűrített fészkek talajföltölete első kapálás után.

zása által, melyet a vörös diktatura vitt el tőlem. Kísérleteimet azzal a megokolással, hogy „burzsuj burgonyára” nincs szükségük, a termelési biztonság nem engedélyezte, úgy hogy a múlt évi kísérletezéseim egy kicsi, eldugott minimális területre szorultak.

25. ábra. Burgonyafészkekherélés. (Balfelől levő fészkek herélés előtt, jobbfelől levő herélés után.

Végül arra kérem gazdatársaimat, hogy a termelés folyamán észlelt megfigyeléseiket és terméseredményeiket — rendszerem teljes kiépítése végett — velem esetről-esetre közölni szíveskedjenek.

(Iszkaszentgyörgy.)

Cruder Vince,
urad. főoszt.

A majoranna magtermesztése.

Nagyalföldünk dunamenti községekben, különösen Kalocsa környékén, tekintélyes mennyiségben termelték és termelik a majorannát s az alföldi majorannapelyvának erős fűszeres aromája a külföldön is előnyösen ismert.

A majorannapelyva, sokoldalú használhatósága mellett, elsősorban a hentesiparban a töltelékek készítésénél, fűszerezésénél nyer kiterjedtebb felhasználást s csak másodsorban jön számításba háziasszonyaink és cukrászdáink majorannaszükséglete.

A majorannát termelhetjük pelyvéjáért és magjáért. Általánosan csak pelyvéjáért való termelés szokásos s a termelő csak annyi magvas majorannaszárát hagy meg, amennyi a következő évi saját vetőmagszükségletét fedezi, úgy hogy a majorannamag ma erősen nélkülözött cikk s ennek termelése érdekében óhajtom felhívni a majorannatermesztők figyelmét, hogy a jelen termelési évben több vetőmagnak való majorannaszárát hagyjanak meg, hogy hazai majorannavetőmagszükségletünket magunk fedezzük s ne kelljen ezért is idegenbe drága pénzeket kivinnünk.

Tudvalevő, hogy majorannavetőmagból kivitelre is számíthatunk, így Németországba, ahol a majoranna már nem érik be s így Németország minden évben Franciaországból kénytelen beszerezni majorannavetőmagszükségletét. A Magyarországtól északra fekvő államokban nemcsak majorannapelyvát, hanem majorannavetőmagot is vihetünk ki.

Majoranna termesztésére a Nagyalföldünk dunamenti jöberőben levő homokos agyag, nedvtartó talajai alkalmasak leginkább, azonkívül Tolnamegye, Fadd község körüli, könnyű művelhető, homokos agyagföldjei, melyek a Duna-ágazatok közelében fekszenek. A majoranna erőteljes fejlődéséhez sok melegot kíván s azért alföldi klímánk fentjelzett összetételű földjein termesztése feltétlen felkarolandó.

A majorannapelyva és vetőmagtermesztés nem kíván különösebb tudást vagy ismeretet.

A március végén langyos melegágyba elvetett magot, ha az kellőleg kifejlődött és megerősödött, május első felében ültethetjük állandó helyére 40 × 15 cm. sor- és növénytávolságra s egy-egy fészkekbe 3—5 db majorannapalántát téve, mert így termelése gazdaságosabb s a fogamzás is eredményesebb, s az egymásba kapaszkodó kis palánták jobban dacolnak a széllel, azonkívül a fejlődésük folyamán a talajt beárnyékolva, nedvesen tartják s alattuk a talajt jól beeredetté, morzsalékos strukturájává teszik.

Az első időben szorgos kapálást, a gyomtól való tisztántartást kíván a majoranna, amit legjobban gyerekekkel végeztetünk, mert ők dolgoznak a legkevesebb taposással a szűk sorok között.

A majoranna első vágását virágzaskor, július hó folyamán végezzük. Az első vágást — pelyványérés céljából — csomókba kötjük és száraz, árnyékos helyen kiszárítjuk. Az első vágás után azonnal kapáljuk a sorközöket s ha esőt nem kapnánk, akkor öntözünk is, ha ez kivihető.

A szeptemberben beéredő majoranna-magvas száraz képezik a vetőmagnak való anyagunkat. Ezeket is levágva, csomózva, száraz helyen kiszárítva helyezzük el száraz padláson, majd a tél folyamán kicsépeljük s kiszitáljuk a pelyvák között levő apró, vetőmagnak való magokat, a

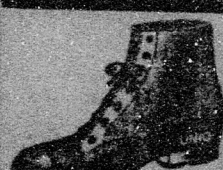
Uradalmak, Földbirtokosok, Szövetkezetek figyelmébe!

Ha elegáns és tartós férfi- és női cipőre, ha erős munkásbakancsokra, erős női cipőkre tehénbőrbeli és boxból, avagy erős, jó fiu- és gyermekcipőkre van szüksége, kérjen árjegyzéket az évek óta legmegbízhatóbbnak elismert

Müller L. K. és Társa cipőnagykereskedő, Budapest, IV., Károly-körút 4. sz. (Kossuth Lajos-tér sarkán.)

Uradalmak és Szövetkezetek szállítására!

második vágásból való majorannapelyvát pedig mint II. rendű árut értékesítjük. Így nyertünk I. és II. rendű majorannapelyvát és vetőmag-nak való magot.

Lymódon termelve, a majoranna egyike a legjobban jövedelmező fűszernövényeinknek.

A majorannapelyvát az elmúlt téli időszakban (disznóölések) kilogrammonként kicsiben 100—140 K.-ért fizették, nagyban is fizettek kilójáért 70—100 K.-t.

Éppen most kért egy cseh-szlovák cég 50 mm. majorannapelyvát egy alföldi gyógynövénykereskedőtől szállításra, de sajnos, ma 5 kg. mennyiséget sem lehetne összehozni, oly kevés volt a múltévi termés, illetve oly nagy volt a fogyasztás a tél folyamán, hogy a készlet jóáron mind értékesíthető volt.

Ha számításba vesszük, hogy kat. holdanként 5—8 mm. majorannapelyvát és 15—20 kg. majorannavetőmagot kaphatunk, úgy 100 K.-s kilogrammonkénti majorannapelyvár mellett 50—80.000 K.-t pelyvából és 500 K.-s kg.-onkénti majorannavetőmagár mellett 7500—10.000 koronát kaphatunk kat. holdanként, azaz 57.500 K.-tól 90.000 K.-ig jövedelmezhet 1 kat. hold majorannatábla.

Ha az árak még hatalmasan esnének is s ha a termésmennyiség sem volna közepesen jó, még az esetben is tisztességes, biztos jövedelemforrásnak tekinthető a majorannapelyva, illetve a majorannamag termesztése.

Ezek az adatok is eléggé igazolják, hogy a gyógy- és fűszernövények egyik-másikával nagyon is érdemes foglalkozni, ha azt előszere-ttel, gondtal és lelkiismeretességgel csináljuk.

Intelligens, sokgyermekes, tisztviselőtársaimnak ajánlom, hogy olvassák a gyógy- és fűszernövények irodalmát, mert egyedül ők vannak hivatva ennek a gyönyörű kultúrának, a gyógynövények kultuszának nagy jövőt biztosítani s ők vannak legjobban rászorulva, hogy kis területről minél nagyobb jövedelmet állítsanak elő. A gyógy- és fűszernövények termesztése általában sok aprólékos munkát, kézügyes-séget és intelligenciát kíván s ezért az ezekkel való foglalkozás elsősorban intelligens embereknek s intelligens háziasszonyainknak kezébe való.

Majorannavetőmagtermesztéssel és egyéb gyógy- és fűszernövények termesztésével jelenleg a kalocsai m. kir. paprikakísérleti és vegyvizsgáló-állomás is foglalkozik kísérleti telepén s vetőmagot az ősz folyamán innen is be lehet majd szerezni.

(Kalocsa.)

Renczes Ferenc,
okl. gazda, kir. asszisztens.

Uj rendeletek.

(Május végéig jár a gabonaártröbbslet. — Az olajmagter-melők pogácsajárandóságának árszabása. — Államadós-sági szelvények beváltása. — Uj gyapjarendelelet. — Postapénzzel is lehet fizetni a rézgálicot. — A dohány-gyártmányok árának felemelése.)

Május végéig jár a gabonaártröbbslet.

A közlelmzési miniszter április hó 30-ik 29.607. számú rendelete értelmében a gabonapremiumra vonatkozó f. évi 673. számú rendeletben előírt határidő f. hó 31-ig bezárólag meghosszabbított. Ennélfogva a múlt évi 5269. M. E. számú kormányrendelettel megszabott hatá-áron felül szállítási prémium címén métermázsánként 100 koronát igényelhet az a termelő, aki 1919. évi termé-sű buza-, rozs-, kétszeres- és árpakészleteit, 50 koronát pedig az, aki 1919. évi termé-sű zabkészleteit f. évi május hó 31-ig bezárólag a gabonagyűjtés országos kor-

mánybiztosának, illetve az általa megbízott termény-átvevő szerveknek vagy közegeknek leszállítja.

Az olajmagtermelők pogácsajárandóságának árszabása.

A m. kir. földművelésügyi miniszter április hó 30-ik 27.071. számú f. hó 1-én érvénybelépett rendelete ki-mondja, hogy mivel az Olaj- és Zsiripari Központ fel-oztatásával az olajos magvak forgalma szabadabbá vált, hatályukat vesztik az 1918. évi 5789. M. E. számú kor-mányrendelet 4. §-ában megállapított, az olajmagterme-lőket a beszállított mag után megillető 40%-os olaj-pogácsajárandóságra vonatkozó határáruk is. Ehelyett folyó hó 1-től kezdve az olajosmagvak termelőinek a beszállított magmennyiség után változatlanul 40%-os arányban visszajáró olajpogácsajárandóságra olyan árban van igényük, amely métermázsánként az olajgyárba be-szolgáltatott olajmag métermázsánkénti árának 20%-át teszi. Az olajgyáraknál a 40%-os termelői járandó-ságon felül megmaradó olajpogácsamennyiség az 1919. évi 5789. M. E. számú kormányrendeletben megszabott határáraikon teljes egészében a Korpaközpontot illeti meg és elsősorban a közfogyasztásra termelő tehené-szetek abraktakarmányszükségletének fedezésére hasz-nálandó fel.

Államadósági szelvények beváltása.

A pénzügyminiszter 2467. számú rendelete értelmében a magyar államadósság f. hó 1-én esedékessé váló szel-vényeit, ugymint az I., II., III., IV. és V. hadikölessön szelvényeit az állampénztár a múlt évi december hó 30-iki 10.134. számú pénzügyminiszteri rendeletben fog-lalt szabályok szerint és korlátok között beváltja a 4%-os magyar földtermentesítési adósság esedékes szelvé-nyeivel együtt.

Uj gyapjarendelelet.

A f. hó 1-én érvénybe lépett 3422. M. E. számú kormányrendelet az ideai termésű, Magyarországnak idegen katonai csapatok által meg nem szállított területén található lenyirt vagy csak ezután lenyirandó gyapju-készletek, ugyszintén a timár-, dög-, bőr-, szücs- és matrácgyapjukészletek, gyapjas juh- és báránybőrök, valamint irhárkól és szücsbőr-hulladékokról levalasztott gyapjukészletek, végül a cserzett juh- és báránybőrök gyapjas hulladékaiknak felajánlását, forgalmát és hatá-rát az alábbiakban szabályozza.

A kormány a fentebb részletezett ideai termésű gyapju-készleteket zár alá vette és elrendelte, hogy mindazok, akiknek ily anyagok a birtokukban vagy őrzetük alatt vannak, tartoznak jelenlegi gyapjukészleteiket f. hó 15-ig bezárólag, ezután termelői vagy beszerzői készletei-ket pedig mindenkor a termelést vagy beszerzést követő 14 napon belül a Magyar Gyapjuforgalmi r.-t.-nak (Buda-pest, V., Dorottya-utca 2.) közvetlenül ajánlott levélben vagy e társaság központi vagy vidéki meghívottai útján bejelenteni és megvétele felajánlani az előírt és a nevez-tett társaságnál vagy a gazdasági egyesületeknél díjtalanul beszerezhető irlapok felhasználásával. A bejelentés és felajánlás idejében fuvarozás alatt álló készleteket be-érkezések után nyomban a címzett köteles bejelenteni. Idei termésű gyapjut eladni és vásárolni csakis a jelen rendelet korlátai között s az alább ismertetendő vásá-ralási jogosultság alapján szabad. Ezzel ellenkező ügylet tilos és semmiss.

Ideai termésű gyapju elidegenítése iránt f. évi április hó 30-ig bezárólag kötött ügylet, amennyiben a vásárolt anyagok átadása a jelzett időpontig meg nem történt, hatályát veszti s az ilyen ügyletből kifolyólag sem telje-sítés, sem a teljesítés elmaradása miatt kártérítés nem követelhető. A felek által a gyapjura netán felvett elő-legek visszatérítendőek.

Az 500 kg.-nál kisebb gyapjutételeket a Gyapjufor-galmi r.-t. a központi elöljáróságok közreműködésével a helyszínen veszi át, annak időpontját nyolc nappal előbb közhírre teszik. Az eladó köteles felajánlott gyapju-készletét az így megjelölt helyen s a kitűzött időben beszo-gáltatni, aminek megtörténtét a központi elöljáróság ellenőrzi. Az így beszo-gáltatott kisebb gyapjutételekért a helyi átlagos gyapjumínőségnek megfelelő vételárat a termelőnek az átvételkor azonnal kifizetik.

Az 500 kg.-nál nagyobb gyapjutételeket az eladó köteles a Magyar Gyapjuforgalmi r.-t. rendelkezésének megfelelően s annak költségén az általa kijelölt helyre száraz állapotban, kolonc nélkül, minőségek szerint külön zsákolva haladéktalanul beszállítani. Has-, láb-, hulladék- és bőrgyapju külön zsákolandó. A kelloképpen nem osztályozott küldeményeket a Magyar Gyapjufor-galmi r.-t. szétosztályoztatja s önköltségeit a felajánlónak felszámítja. A gyapju szállításához szükséges zsákokat az eladó kívánságára a Magyar Gyapjuforgalmi r.-t. dij-

tanul és idejében köteles megküldeni. Ha a zsákokat az eladó adja, azoknak az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság megállapított mindenkor határára megterítés. A gyapjuval egyidejűleg megküldendő a Magyar Gyapju-forgalmi r.-t.-nak a felajánlott gyapjukészletek minőség szerint részletezett pontos árjegyzéke, valamint a feladást és a hivatalos, darabonkénti mázsálat igazoló okmányok. Az áru és a feladási okmányok beérkezése után a gyapju-készleteket héttagni beszlőbizottság megbecsüli s a becslés megtörténtével a Magyar Gyapjuforgalmi R.-T. az eladó-nak a gyapjujáért becslés szerint járó határárat nyom-ban átutalja vagy törvényes pénznemekben kifizeti. A héttagni beszlőbizottság tagjai közül egy-egy tagot a kereskedelemügyi, földművelésügyi és honvédelmi minisz-ter küld ki, két szakértő tagot az OMGE, egy-egy szak-értő tagot pedig a Magyar Textilgyárosok Országos Egye-sülete és az Országos Kereskedelmi Egyesülés jelölése alapján a kereskedelemügyi miniszter nevez ki. A beszlő-bizottság elnökét saját tagjai közül maga választja. A bizottság a gyapju minőségi fokozatának és tiszta gyapju-tartalmának meghatározásához igénybe veheti az Orzá-gos Magyar Gyapjumínősítő Intézet közreműködését is. Ha a gyapju becslése tekintetében a beszlőbizottság kebelében nem alakul ki egyhangu határozat, akkor az illető gyapjutól tiszta anyagátalma gyári mosás után állapítandó meg a Gyapjuforgalmi Szövetség előírásai szerint és ellenőrzése mellett. A mosásra bocsátott gyapjutételért az eladó egyelőre a beszlőbizottságban javasolt árak közül a legalacsonyabbat kapja s a gyári mosás alapján esetleg előálló árkülönbözötet utólag térítik meg. A becslési eljárás összes költségeit a Magyar Gyapjuforgalmi R.-T. viseli.

Az 1920. évi gyapjuforgalom teljes lebonyolítása után a Gyapjuforgalmi r.-t.-nál netán mutatkozó tiszta haszon az államot illeti meg, amely a szomból a gyapjut be-szo-gáltató feleknek a Gyapjuforgalmi Szövetség javas-latára utólagos jutalmakat engedélyezhet.

A Magyar Gyapjuforgalmi r.-t. a jelen rendelet alap-ján megszerzett gyapjukészletekkel csak a kereskedelem-ügyi miniszter utasításai szerint rendelkezhet. A keres-kedelemügyi miniszter véleményező és ellenőrző szerve pedig a Gyapjuforgalmi Szövetség, amely véleményét ad a kormánynak a gyapjarendelelet végrehajtása tekinté-tében, különösen pedig az országban levő gyapjukészletek összegyűjtése, felhasználása és értékesítése tekintetében, továbbá ellenőrzi és irányítja a Gyapjuforgalmi r.-t. működését, intézi a gyapju szétosztását, nevezetesen tárgyalja a gyapjukitálási igényeket, megállapítja az egyes előtára felhasználható mennyiségeket és minősé-geket, ellenőrzi a kiutalásokat, véleményező szerve a minisztériumnak gyapjukitálási kérelmek elbírálásánál és ellenőrzi a gyapjukitálást, valamint az azzal kap-csoiathan vállalt kötelezettségek teljesítését, nyilvántartja a külföldről esetleg behozandó gyapjukészletek s végül a kereskedelemügyi miniszter meghatározta kereteken belül mentességeket engedélyezhet a gyapju felajánlási kötelezettség alól. A Szövetség nevezi ki továbbá a Magyar Gyapjuforgalmi r.-t. központi és vidéki meg-bizottait.

A Gyapjuforgalmi Szövetség tagjait a kereskedelem-ügyi miniszter nevezi ki, még pedig hat tagot az OMGE, három tagot a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesü-lete, három tagot az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és négy tagot a Magyar Gyapjuforgalmi r.-t. jelölése alapján. Az elnököt és a két alelnököt a mező-gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeltségű szintén a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki. Hivatalból tagja a Szövetségnek a kereskedelemügyi, földművelésügyi, pénzü-gyi és honvédelmi minisztereket egy-egy képviselője, továbbá az Altruista intézeti ruházati országos alapítvány vezetője.

Azok a termelők, akik gyapjutermsüket a Magyar Gyapjuforgalmi r.-t.-nak felajánlották és tényleg beszo-gáltatták, az általuk beszo-gáltatott gyapjumennyiség arányában gazdaságuk igazolt szükségletére, hatóságilag megszabandó ártérítés ellenében bizonyos mennyiségű posttő kiutalását kérhetik a Szövetségtől.

Gyapjut, gyapjasbort vagy gyapjuhulladékot a város vagy község területén kívül eső helyre nem postai for-galomban vasuton, hajón, gépkocsin vagy tengelyen csak a Magyar Gyapjuforgalmi r.-t. kiállította szállítási igazol-vánnyal szabad szállítani. Gyapjut vagy gyapjasbort (juh-és báránybort) az ország területéről csakis a pénzügy-miniszter kiviteli engedélyével szabad kivinni.

A Magyar Gyapjuforgalmi r.-t.-nak beszo-gáltatott gyapjukészletekért a termelőnek a tiszta (gyárilag mosott) gyapju kilogrammja után a következő térítés jár:

I. Az élőállatokról nyirt gyapju (báránygyapju is) ára tiszta súlykilogrammonként:

RESIDENTIA INGATLAN ÉS ÉPÍTKEZÉSI R.-T.

Alapítéke 3.000.000 korona.

Alapító intézetek: MAGYAR LESZÁMTOLO ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK R.-T. — MAGYAR KERESKEDELMi HITELBANK R.-T.

Központi iroda: BUDAPEST, V., DEÁK-FERENC-UTCA 18., félemelet 14.
Betonárugyártás: NAGYTÉTÉNY ÉS ERZSÉBETFALVA.

Szabadalmazott és törvényesen védett „ISOLIT”

Építőlap és biokkó, könnyű, szigetelő, tűzbiztos. Gazdasági építkezésekre kiválóan alkalmas, leg-olcsóbb építkezési mód.

Csarnoktetők

60 m. feszítávolságig, speciális tervezése.

Építkezések vállalása

uradalmakban építkezés helyén való betontégla-és betoncserepgyártással. Rendkívül nagy fuvar-és munkaerőmegtakarítás.

Parcellázások

teljes jogi, műszaki és építkezési lebonyolítása.

legfinomabb merinó-gyapju	210 korona
szövet és fésűs AAA	135
" " " " AA	136
" " " " A	170
" " " " B	140
" " " " C	125
cigája (D)	105
racka (E)	85

II. A bőr-, tűmár- és dögygyapju ára tiszta sulykilo-grammonként:

AAA/A minőség	135 korona
B	120
C	105
cigája (D)	30
racka (E)	25
irhagyapju	20

III. A szücsgyapju ára tiszta sulykilogrammonként:

AAA/A minőség	80 korona
B	70
C	65
cigája (D)	60
racka (E)	50

IV. A matrággyapju ára tiszta sulykg.-ként 30 korona. Ezek az árak a rakodóállomáshoz való szállítás költségét is magukban foglalják (gyári mosási költség nélkül) és készpénzfizetésre értendők.

Postapénzzel is lehet fizetni a rézgállcot.

A földművelésügyi miniszter körrendeletileg úgy intézkedik, hogy a rézgállc és szénkéreg ára fejében a kiadás körül közreműködő hatóságok és egyesületek minden érvényben levő pénzemet egyformán kötelesek elfejeadni.

A dohánygyártmányok árának felemelése.

A pénzügyminiszter 24.620. számú rendelete folyó hó 4-től kezdődően újból felemelte az általános és külföldi különlegességi forgalomban levő dohánygyártmányok árát. Az általános forgalomban levő elterjedtebb dohánygyártmányok új árszabása: regalitis 4.20, trabukko 3.00, britanika 3, millares 2.60, operasz 2.40, kuba 2, portoriko 1.40, virginia 1.80, vegyes külföldi 1, rövid magyar 0.50 korona darakonként. Szivarkák új ára darakonként: Nilus 1.30, memphis 1, mirjam 0.60, király 0.50, hölgy 0.50, hercegovina 0.40, sport 0.30, Duna 0.18 korona, dráma 0.22. Dohányok 100 grammonként: legfinomabb török 140, finom török 60, középfinom török 26, finom hercegovinai 36, dráma 17.20, legfinomabb magyar 10, finom magyar 8, kapadohány 4, magyar pipadohány 3.60 korona.

A belföldi különlegességi dohánygyártmányok közül a szivarok új ára: Coronas 14, Regalia Favorita 8, Operas 6, Trabukko 5, Regalia 5.50, Regalia Media 5, Prensador 5, Virginia 4, Breves 4, Portorico 2.80 korona darabonként. A szivarkák közül a Coronas 3, a Sphinx 2.40, a Ghibek 1.50, a Khedive 1.50, a Princess 1, az Ibis 1.20, a Dames 0.80 korona darabonként, végül az ismertebb különlegességi dohányfajták új árszabása 100 grammonként: Szultán-flor 475, Kiváló finom török 160, Kir 90, Pursicsán 60, Hercegovina 75, Érsekújvári és Réhádi 26, Kerti pipadohány 15 korona.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete f. e. április hó 30-án tartotta évi rendes közgyűlését *Serbán János* elnöklelte alatt. *Fabricius Endre* ügyv. titkár terjesztette elő részletesen az egyesület 1918-19. évi működéséről szóló jelentést, foglalkozván ennek keretében a Károlyi-forradalom, a kommunista uralom alatti nehéz helyzettel, amelybe a gazdatisztek kerültek, akik minden alkalommal a szenvedélyek kitörésénél hullámtörökként szerepeltek, becsületesen megvédelmezvén a reájuk bízott birtokok érdekeit. Az egyesület tagjainak száma szaporodott 1340-el és ma kerekben 3000 tagot számlál. A Bujanovics internátus vagyona 534,000 korona, amely az alapítványtevők által önként emelt alapítványi tőkékkel tetemesen szaporodott és egy 600,000

koronát érő ingatlannal bir. Díjtalan állasközvetítő irodáját a birtokosok számos ízben vették igénybe. Az egyesület 1919. évi zárszámadása 76,000 korona felesleggel zárult, vagyona pedig 130,847 korona. A közgyűlés a jelentés tudomásul vétele és a felmentvények megadása után egyhangu lelkesedéssel elnöké *Székkács Elemér* urad. jószágigazgatót, alelnökké *Jeszenszky Pál* udv. tan., volt egyesületi igazgatót, *Hajdu István* primási urad. jószágigazgatót és *Mathiasz Ernő* kápt. intézőt, a számvizsgáló bizottság elnökévé pedig *Baly Kálmán* ny. urad. intézőt választotta meg. *Székkács Elemér* székfoglalójában az egyesület működésének gazdag programját nyújtotta, amelynek pontjai közül a kötelező nyugdíjbiztosítást, a gazdatiszti törvény revízióját, a nyugdíjasok nyugdíjpótlékának biztosítását jelezte legsürgősebbeknek. Az új elnök javaslatára *Rubinek Gyula* földm. miniszter, az egyesület volt alelnöke, tiszteletbeli elnöké, *Serbán János* és *Nick Ede* tiszteletbeli alelnökké választottak. A földm. miniszternek tiszteletbeli elnöké történt megválasztásáról szóló okiratot *Székkács Elemér* vezetése alatt küldöttség nyújtotta át.

A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya április hó 12-én tartott ülésében elhatározta, hogy a mezőgazdasági hadiözvegyek és hadiárvak segélyezésére gyűjtött és az országos központi hitelszövetkezettel elhelyezett adományösszegeket rendelkezés-szerűen az arra szorulóknak kiutalja. A magyar kir. földművelésügyi miniszternek a Duna-Tiszaköz és tiszántúli országrészeknek vásárlás utján tenyész- és haszonállatokkal való ellátására irányuló mozgalmát támogatja. A szocializált földbirtokok ügyének rendezéséről kiadott s a gazdaságokat súlyosan érintő kormányrendelet megváltoztatása tárgyában határozati javaslatot fogadott el, amelyet a földművelésügyi miniszterhez felterjeszt, a társegyesületeket pedig hasonló állásfoglalásra felkéri. Ezzel a rendellel kapcsolatban a tényleges helyzet rendezése céljából alakítandó kerületi lebonyolító-bizottságba a gazdaérdekeltség köréből tagokul *Klauer György* dr. és *Armos Jenő* egyesületi ügyvezető titkár jelölte ki. A hadirokkantak és hadiözvegyek részére juttatott földek haszonbérének főbb irányelveit járásoként egyöntetűen megállapítja. Katonai egyéves szolgálatra bevonult családok gazdasági cselédek részére szolgáltatók illetményeknek rendelteti uton való szabályozása tárgyában a földművelésügyi miniszterhez előterjesztést tesz. A tanácsköztársaság idejében lefoglalt és még raktáron levő gyapju-mennyiségnek a tulajdonos gazdák részére való visszaadását a földművelésügyi minisztertől kérelmezi. A mezőgazdasági érdekképviseletekről szóló törvényjavaslattervezet tudomásul vette.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 25-én vasárnap tartotta Egerben *Graefl Jenő* elnöklelte alatt évi rendes közgyűlését. A rendkívül népes közgyűlés táviratban üdvözölte *Horthy Miklós* kormányzó ur Ö fömméltóságát; elfogadta az 1919. évről szóló költség- és jövedelemszámlát, valamint a bemutatott vagyonmérleget, kiegészítette a választmányt, elrendelte az alapszabályok megváltoztatását és elhatározta, hogy az egyesület székhelyét Gyöngyösről Egerbe teszi át. Tudomásul vette végül az igazgató-választmány határozatát, mely szerint *Engel Hermann* gazd. ügy. titkár saját kérelmére nyugdíjazta és 19 évi buzgó munkásságáért egy anyagi, mint erkölcsi elismerésben részesítette.

Az új titkár megválasztására szélesebb körű pályázatot hirdet.

A Zala megyei Gazdasági Egyesület f. évi március 29-én *Tarányi Ferenc* dr. elnöklésével tartotta közgyűlését, amely a *Vida János* segédtitkár által előterjesztett évi jelentést, valamint az egyesület 1919. évi számadásait jóváhagyólag tudomásul vette. A földhaszonbér egyenérték megállapítását a járási gazdakörök által alakítandó bizottságokra bízta. Azzal kapcsolatban, hogy Zala megye alispánja a földm. miniszter által kiutalt rézgállc központi szétosztásával az egyesületet bízta meg, elhatározta, hogy a rézgállcra előre befizetett összegeknek a pénzelebegyőzés által érintett részét saját kárának el nem ismeri és e tárgyban felterjesztést intéz a földm. miniszterhez. Tudomásul vette az OMGE megkeresését a cukorgyárosok és cukorrépatermelők közti egységes állásfoglalás tárgyában és kimondta, hogy a mezőgazdasági munkabérek megállapítását a felek szabad egyezkedésére kívánja bízni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Erdőgazdasági politikánk feladatai. E címen az „Erdészeti Lapok” március 15-iki száma rendkívül érdekes tanulmányt közöl *Kádn Károly* h. államtitkár erdő- és faügyi kormánybiztos tollából. A tanulmány megállapítja a Magyarország területi szétosztatlanságát. Magyarország a Kárpátok erdős koszorújával övezett s a velük tökéletes egésze kikerekített Duna medencében egy hatalmas és szerves üzemegegyeséggé lett, melynek természetellenes megbontása az elválasztott részek mindegyikére katasztrófális volna. E nagy készütséggel illusztrált tétel tárgyalása után az Alföld fásításának kérdésével foglalkozik egészségi, mezőgazdasági, erdészeti és általános közgazdasági szempontból és arra a következtetésre jut, hogy az a föld, amit erdő céljaira veszünk igénybe, nem rövidíti meg a mezőgazdaságot, sőt fokozza annak termőképességét és jelentékenyen előmozdítja a termelés intenzitását. A törvényhozási és egyéb feladatok során felveti egy országos erdőgazdasági tanács létesítésének eszméjét, az erdészeti szolgálat megreformálását, az erdőgazdasági érdekképviselet kiépítését, az erdők fenntartásához és okserü gondozásához fűződő érdekek tételes biztosításáról, az erdőbirtok hitelkérdésének rendezését, törvényhozási biztosítását az erdőföldek kívánatos megosztásának, az Alföld és a Balaton partöve befásításának, a vízmosások megkötésének stb. Mindezekben az illusztris szerző tökéletes áttekintést adja az erdőügyi politikának és olyan programot tár fel, amely a felépítendő szerves erdőtörvény alapjául szolgál.

Ütessünk erdőt. Ezen a címen az Országos Erdészeti Egyesület kiadásában *Biró Zoltán* tollából igen hasznos röpirat jelent meg, amely az Alföld fásításának eszméjét népszerűsíti. A röpiratot levélbélyeg beküldése ellenében a „Köztelek” szerkesztősége készséggel az érdeklődők rendelkezésére bocsátja.

A haszonbérek felemeléséről szóló rendelet nagy gyakorlati érzékkel magyarázza az a fűzet, amelyet *Gaár Vilmos* dr. kir. kuriai bíró és *Polyák Béla* budapesti ügyvéd bocsátottak közre. Mivel e rendelet szerint az ellenséges megszállás alul felszabadult területeken a megszállás megszűntétől számított 60 nap alatt

Mezőgazdasági gépek, mezőgazdasági eszközök
 csak nagyban uradalmaknak, szövetkezeteknek vagy alkalmi bevásárló csoportoknak azonnali szállításra kaphatók
FARAGÓ ANDOR, BUDAPEST, V., Vécsey-utca 2.

lehet az 1918/19. és 1919/20. gazdasági évekre a haszonbér felemelése iránti kérelmet az igazolási kérelemmel egybekapcsolva előterjeszteni, tisztántul olvasóink figyelmét felhívjuk erre a nagyon használható füzetre, amely a rendelet szövegén kívül alapos és világos nyelvezetű magyarázatokkal szolgál. A füzet ára 11 korona. Beszerezhető a Pátria könyvkereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A haszonbérfelemelési tárgyalások tanulságai.

A kormány folyó évi 240. M. E. számú rendeletével módot adott a bérbeadóknak, hogy az 1918. január 1-e előtt kötött haszonbérek felemelését kérhessék. Bérbeadók és bérlők egyaránt elismerik, hogy ez a rendelet szükséges és jogos. A bérbeadók országszerte éltek is bérfelemelési jogokkal és részben egyezség útján, részben a törvényszékeknek működő vegyesbiróságoknál érvényesítik bérfelemelési jogukat.

Mint vegyesbirósági szakértőt, hat törvényszéknél több ízben működtem s így alkalmam volt a bérfelemelési tárgyalásokat a gyakorlatban megismerni. Eközben arra a tapasztalatra jutottam, hogy a bérbeadókat, illetőleg a földbérlőket nagyon különbözőképpen érinti ez a rendelet, aszerint, hogy melyik törvényszéknél kerül a bérfelemelés tárgyalás alá.

Ennek az a magyarázata, hogy az egyes törvényszékeknek működő vegyesbiróságok a kormányrendeletet egészen eltérően értelmezik. Van olyan törvényszék, ahol a rendeletet úgy itélik meg, hogy csak akkor van helye a bérfelemelésnek, ha a haszonbérlőnek a háborús évek alatt (1914/5—1918/9.) a polgári hasznát felülmúló jövedelme volt. Számadások, mérlegek, vagy ennek hiányában kalkulációk alapján kívánja ez a törvényszék a haszonbérlő polgári hasznát felülmúló jövedelmének megállapítását. Polgári haszonnak a bérlő által befektetett tőke háboru elei értékének 20%-át ismeri el. Az ezen felül mutatkozó jövedelem 80%-át a bérlőnek, 40%-át a bérbeadónak itéli meg s ez a 40% az összeség, amellyel a haszonbért felemeli.

Ez a törvényszék, véleményem szerint, a legalaposabb munkát végez, egy határozott alapon áll s eljárása a haszonbérbeadóra nézve elég kedvező, emellett a haszonbérlőt sem sújtja igazságtalanul.

Ennek az eljárásnak csak az a hibája, hogy a polgári hasznon felüli jövedelem kikutatása a vegyesbiróságnak sok munkát ad, emiatt a tárgyalás aránylag nehézkes és lassú.

Egy másik törvényszék a rendeletet úgy magyarázza, hogy a bérfelemelésnek helye van akkor is, ha a bérlőnek nem volt polgári hasznát felülmúló jövedelme, aszerint az irányadó az, hogy a bérösszeg a változott viszonyokhoz képest mekkora, csupán a forradalmak és a megszállások által okozott károkat veszi a bérfelemeléseket mérséklő körülmény gyanánt figyelembe. Ezzel az értelmezéssel hozott az a vegyesbiróság olyan ítéleteket, amelyek a régi haszonbért az 1918/19. évre az 1918. évi, az 1919/20. évre pedig az 1919. évi egy métermáza buza-árra emelték föl.

Ez a felfogás, szerintem, ellenkezik a rendelet intenciójával, mert a rendeletnek nem az a célja, hogy a régi bérösszegeket a mai bérekre föl-emelje, hanem csak kárpótolni akarja a haszon-

bérbeadókat, ha a bérlőnek a jelenlegi haszonbér mellett egyrészt az elmúlt években, másrészt a folyó évben a polgári hasznát felülmúló jövedelme volt.

Az elért jövedelem tehát a főszempont, a változott viszonyok csak abban az esetben indokolják a bérfelemelést a multa nézve, ha a haszonbérlőnek a viszonyok változása miatt az aránytalanul alacsony haszonbérrel együtt a polgári hasznát felülmúló jövedelme volt.

A folyó 1919/20. gazdasági évre a bérfelemelést igazságosan éppen azért csak a folyó gazdasági év után lehet helyesen megállapítani, mert a gazdasági év elején még nem lehet megítélni, hogy mekkora lesz a bérlő polgári hasznát felülmúló jövedelme.

Az ilyen eljárás, amely a haszonbérlő jövedelmére való tekintet nélkül csupán a változott viszonyok figyelembevételével a haszonbért az 1918/19. és 1919/20. gazdasági évekre 1 q buza vagy rozs árában állapítja meg, előnyös a haszonbérbeadókra és hátrányos a haszonbérlőkre nézve.

Vannak végül törvényszéki vegyesbiróságok, amelyek figyelemmel vannak ugyan általánosságban mindenre, amit a rendelet felhoz, a gyakorlatban azonban a régi haszonbéreket átlag 50—300%-kal emelik föl az 1918/19. és 1919/20. gazdasági évekre. Ez a módszer, amely az ugynevezett százalékos emelést alkalmazza, általában kedvező a haszonbérlőkre és kedvezőtlen a haszonbérbeadókra nézve. Különösen abban az esetben, ha még a háboru előtt olcsó árban kivett bérletről van szó, amely esetben a gyakorlatban igen gyakori: 1918/19. évre 50%-os, az 1919/20. évre 100—200%-os emelés a haszonbérbeadókra nézve nagy csaldást jelent.

Szükségesnek tartottam ezeket a tapasztalataimat a nyilvánosságra hozni, mert a jogegyenlőség szempontjából fontosnak tartom, hogy a szóbanforgó kormányrendeletet az egész országban egyformán értelmezzék és alkalmazzák és ne jelenthessen senkire nézve sem előnyt vagy hátrányt az a körülmény, hogy melyik vármegyében van a gazdasága, illetőleg melyik vármegyénél működő törvényszéknél folyik a bérfelemelési tárgyalása.

A bérfelemelési ítéletek igen nagy részét a felek főlegbezik a táblákhoz. Szükséges volna, hogy a rendelet legalább a tábláknál egységes elvek szerint kezeltesse és alkalmazzassék.

A vegyesbiróságok helyzetét a törvényszékeknek igen megnehezítik az érdekeltek által választott szakértőbirák, akik igen sok esetben egyoldalú érdeket képviselnek s a nem gazda törvényszéki birák helyes ítéletét erősen megnehezítik.

Szerény véleményem szerint az igazságosan egyforma elbánást sokkal jobban megközelítenénk, ha valamelykük szerint a régi haszonbéreket egyformán felemelnénk. A csehek ezt a rendszert követik. Az 1919. évi június 27-i 45. sz. t.-c. szerint náluk az 1914/15. évre 20%-os, az 1915/16. évre 40%-os, 1916/17. évre 60%-os, 1917/18. évre 80%-os, 1918/19. és 1919/20. évre a régi bérek 100%-os föl-emelése kötelező.

Arról lehet vitatkozni, hogy ez az emelés alacsony-e, vagy magas, de hogy egyenlő elbánásban részesüljön mindenki, azt nem lehet letagadni.

Erre van nálunk is szükség, azért volna sürgetően fontos, ha a kormány világosan meg-

jelölne az eddigi eltérő gyakorlaira való tekintettel a nálunk érvényben levő haszonbérfelemelési rendeletnek általa kívánt egységes magyarázatát és alkalmazását.

Reichenbach Béla.

VEGYESEK.

Államtitkári cím adományozása. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére saját kérelmükre történő nyugdíjaztatásuk alkalmából a községiállat terén szerzett érdemeik elismeréséül Darányi Béla miniszteri tan., gazd. főigazgatónak az államtitkári, Vásárhelyi Zoltán dr. miniszteri tanácsosnak pedig a helyettes államtitkári címet adományozta. A földművelésügyi közigazgatás szolgálatában eltöltött hosszú és érdemes munkásság elismerése ez a cím adományozás. Darányi Béla gazdaképzéssel jutott el az állami tisztviselői pályára legmagasabb polcára. A ménesbirtokok ügyeit irányította a legfelsőbb fokon, de szaktudását sok más irányban is igénybe vette a minisztérium. Vásárhelyi Zoltán, aki legutóbb a szőlészeti és borászati osztály vezetője volt, 27 évig állott állami szolgálatban, amely idő alatt több terepet adta jeleit képességeinek és ügybuzgalmának. A mezőgazdasági érdekképviselet kérdéséről is jeles munkát írt. Remélhetőleg a nyugalomba vonult érdemes főtisztviselő tapasztalatait és képességeit továbbra is gyümölcsöztetni fogják a társadalmi munkálkodás terén.

A német gazdák kívánságai. A német mezőgazdasági tanács a napokban tartotta Berlinben több napon át folyó és nagy érdeklődéssel kísért tanácskozásait. A tárgysorozat legfőbb pontja az idei termés felhasználására és értékesítésére vonatkozó gazdasági terv megállapítása volt. A mezőgazdasági tanács egyértelműleg állást foglalt az állami kényszergazdálkodás sürgős megszüntetése mellett és legfeljebb a kenyérgabonára és tejre vonatkozólag hajlandó ideiglenesen bizonyos méltányos igénybevételbe belenyugodni, azonban a termelési költségeket megtérítő árak mellett. Valamennyi elemzésnél a leghelyesebb megoldásnak azt tartaná, ha az ellátásra szoruló tényezők szükségletüket szerződésileg biztosítanák a gazdáknál. A kormány gazdasági munkatervének megállapításánál a gazdasági szakértők messzemenő meghallgatását kívánja és pedig a kis- és középbirtokosok köréből is. A mezőgazdaság és így közvetve az élelmiszerellátás helyzetének javítása érdekében messzemenő állami tevékenység megindítását és egy nagyszabású agrárprogram kidolgozását tartja szükségesnek. A mezőgazdasági tanács a helyzet javulását csak a nyugalmas munka lehetőségének biztosítása esetén reméli, ezért minden forradalmi jelenséget elítél és a mezőgazdasági munkások körében a szélsőséges izgatás megakadályozását kívánja, mivel egy általános mezőgazdasági sztrájk végzetes hatású lenne. Foglalkozott azonkívül a német mezőgazdasági tanács a falusi népoktatás és szakiskolák kérdésének reformjával, állategészségügyi külföldi szolgálat létesítésével, a szarvasmarhák meddőségének leküzdésével, a takarmány- és trágyaforgalom törvényes szabályozásával, amit különösen az e téren mutatkozó visszaszállások teznek szükségessé.

A termelő árdragítása. Serbán Iván dr., a Magyar Mezőgazdák Szövetségének igazgatója, a „Magyar Tőzsde” legutóbbi számában igen érde-

WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz.

GÉPOSZTÁLY: Nyersolajmotorok • Vetőgépek • Boronák • Konkolyozók
Szecskavágók • Kukoricamorzsolók • Gazdasági malmok

Teljes malomberendezések és egyes malomgépek azonnal raktárról szállíthatók. 8221

kes tanulmányt írt arról az időszerű kérdésről, hogy mikor tekinthető a termelő árdragítónak. Részletes és nagyon tanulságos adatokban mutatja be, hogy a mezőgazdasági üzem viteléhez szükséges anyagok, eszközök és gépek árai 1914-től mostanáig milyen óriási mértékben emelkedtek és hogy ezek drágulása sokkal magasabb fokot ért el, mint ezt a gabonaárak indokolták volna. Megállapítja, hogy a gabona-árak és egyéb élelmickek árai lényegesen befolyással vannak ugyan az általános árnívóra, de korántsem lehet azt állítani, hogy a gabona-árak emelkedésének mesterséges leszorítása alkalmas eszköz volna a többi elsőrendű szükségleti cikk árának leszorítására. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a legtöbb cikknél az egyéb áremelő tényezők hatása sokkal nagyobb volt. Ezért teljesen hibás a mai drágaságot egyoldalul a termelő terhére róni, mert az egymásba kapcsolódó különböző tényezők eredménye. A termelő árdragításának megállapítása esetenként igen nehéz feladat, mivel a mezőgazdaságban a termelési költségeket jelenleg kiszámítani szinte lehetetlen, de épp olyan nehéz a jogosult haszon megállapítása is külön-külön az egyes élelmi cikkeknek, mert a gazda egyes termelvényeket éppen azért értékesített nagyobb haszonnal, hogy ennek révén behozza az elrekvirált élelmiszereknek mutatózó kedvezőtlen eredményt. Ezért a termelő csak az esetben tekinthető árdragítónak, ha termelvényeivel a fogyasztók között szorult helyzetét kihasználva, uzsorakereskedelmet folytat. Az árakat különben semmiféle törvényekkel szabályozni nem lehet, erre csak egy mód van: a több munka és a többtermelés.

Gazdasági tanfolyam Bicskén. A folyó év tavaszán a földművelésügyi minisztérium kiszáradt részére gazdasági tanfolyamot rendezett Bicskén, amelyet május 2-án szép ünnepség keretében zártak be. A záróünnepségen a miniszter képviseletében megjelent *Seigsthy Varga* László földművelésügyi igazgató, min. szakelőadó, a Fehérvármegyei Gazdasági Egyesület képviselőjében pedig *Armos Jenő* ügyvezető-titkár. A tanfolyam vezetője, *Csabay Kálmán* kir. gazdasági tanár a 120 kiszáradt hallgató között sokat felszólított, akik az okszerű gazdálkodás minden ágára kiterjedő tudnivalókból szép feleleteket adtak. A sikeres közhasznú tanfolyam megvalósításában kiváló érdem illeti *Károlyi József* gróf fehérvármegyei főispán, gazdasági egyesületi elnököt, továbbá *Baththyány Gyula* gróf helybeli földbirtokost. A záróünnepély után a bicskei gazdakör tartott közgyűlést, amely több kérdés tárgyalása után egyhangú elhatározással megbizta *Pusztai István* elnököt, hogy táviratilag üdvözlje *Rubinek Gyula* földművelésügyi minisztert.

A tejelés ellenőrzésének újból való felvétele. A *Fehérvármegyei Tejellenőrző Egyesület* *Tóth Loránt* dr. miniszteri titkár részvételével április hó 12-én Székesfehérvárott értekezletet tartott, amelyen *Szentadrassy György* gazd. tanár és *Weiser István* dr. egyetemi tanár, az állatleltári és takarmányozási kísérleti állomás igazgatója bevezető szakelőadása után elhatározták, hogy a háború folytán munkásságában megbénított s ideiglenesen megszüntetett tejellenőrző egyesület abbahagyott működését május hó 1-től újból felveszi. Egyelőre két, esetleg három körzetet állít fel. Szakképzett tejellenőrök rendelkezésére állnak, felszerelési tárgyak beszerzéséről gondoskodás történik, a tehenészeteknek abraktakarmányokkal való ellátását az illetékes tényezők kilitásba helyezték. Az egyesület üzemi költségei fejében fizetendő összeget tehenenként 50 koronában és természetben adandó három kg. gabonában állapították meg.

Nem törlik el a borkiviteli adót. A szőlősgazdák küldöttsége *Bernáth Béla* képviselő és *Drucker Jenő* igazgató vezetésével a pénzügyminiszternél járt és támogatta a borkereskedőknek azt a kívánságát, hogy a valuta beszállgatása, illetve a kiszámítása körül felmerült panaszokat sürgősen orvosolja, mert ez kétségtelenül a borkivitel hátrányára szolgál. A pénzügyminiszter válaszában az osztrák-magyar bank megfelelő utasítását helyezte kilitásba, a 200 koronás borkiviteli váma névre azonban kijelentette, hogy azt a jelenlegi bel- és külföldi borárak elbírják s mivel az a megelémlt borkiviteli forgalom mellett igen tetemes jövedelemhez juttatja az államkincstárt, annak eltörlése még csak megfontolandó tárgy sem lehet.

Új kenderipari vállalat Tolna megyében. Gyulaj, Tolnamegyei község főjegyzőjének, *Takács József*nek, kezdesére kenderipari vállalat van alakulóban, amely célul tűzte ki, hogy nagyobb kendertermelő körzetekben előbb kenderterő- és tilolotelepeket létesít, majd később a telepeken készült nyersanyagot a létesítendő fonó- és szövőgyárban teljesen fel is dolgozza. Az első kenderterő- és tilolotelep Gyulaj községben épül. A részvényeket elsősorban a kendertermelő gazdáknak akarja a vállalat juttatni. A Tolnamegyei és somogy megyei gazdák igyekezzenek azokat megszerezni, mert a mezőgazdasági ipar igazán csak akkor fogja érdekeit szolgálni, ha a tőkét is a gazdák adják hozzá s így a nyerstermények feldolgozásából származó hasznot is a maguk részére biztosítják.

Pályázat szakmunkákra. Az Országos Magyar Földbérleti Egyesület összesen 10,000 korona pályadíjat tűzött ki négy mezőgazdasági szakmunka megírására. A tételek a következők: 1. A növénynevelés fejlődése és eredménye, milyen irányt kell követnünk a növénynevelés gyakorlatában és milyen állami intézkedések szükségesek. 2. Házállatok nevelése, milyen utakon lehetne állatállományunkat számbelileg és minőségileg a leggyorsabban helyreállítani. 3. A földbérletek szerepe mezőgazdasági kultúránk és többtermelésünk fejlesztésében. 4. Milyen reformok szükségesek a közgazdaságban a mezőgazdasági többtermelés érdekében. A pályázatra beadható minden, a kommunizmus után készült dolgozat, a pályázat határideje november 15, illetve a földbérleti kérdésnél június 15. A munkák terjedelme minimálisan három-négy ív. A részletes feltételeket az egyesület igazgatósága (Budapest, IX., Üllői-ut 1.) közli.

Cukorrépa ára. A „Frankfurter Zeitung” híradása szerint a folyó évi termésből származó cukorrépa-árát Németországban már most megállapították q-ként 800 M.-ban. 1921-ben leendő vetés céljára történő eladásnál az ár nem haladhatja meg az 1000 M.-t.

Felhívjuk olvasóink szives figyelmét *Kozma és Társai* hahóti állatkereskedő cég lapunk mai számában 354. oldalon megjelent hirdetésére.

A 38 év óta fennálló *Fischer J.* cég Budapest, Nádor-u. 31/33. *Zsák- és ponyvagyára.* Ponyvakölcsönözője, a legjobban ajánlható.

Permetező- és alkatrészek nagy raktára, *Schwarz József és Tsa* cégnél Budapest, Vilmoscsászár-ut 53.

Pénzügyi hírek.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság közli, hogy azok a tárgyalások, amelyek a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. vezetősége és egy angol elsőrendű pénzcsoport között huzamosabb idő óta folytak, teljes eredménnyel végződtek. A létrejött megállapodásokhoz képest a Magyar Bank igazgatósága elhatározta, hogy f. évi május 15-ére, szombat déli 12 órára rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelynek tárgya a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. cégének megváltoztatása „Angol-Magyar Bank Részvénytársaság”-ra (British and Hungarian Bank Ltd) és egyúttal az intézet alaptőkéjének 250,000 darab új részvény kibocsátása után 120 millióról 220 millió koronára névértékre való felemelése. Az angol csoport által biztosított átvételi árfolyam alapján megállapítható, hogy a bank kimutatott saját tőkéi a látható tartalékokkal együtt az új kibocsátás után 390,000,000 koronára fognak emelkedni. Értésülésünk szerint az angol érdekeltség képviselőinek az Angol-Magyar Bank igazgatóságába való beválasztása a legközelebb megtartandó idejű rendes közgyűlésen fog megtörténni.

Honnan lehetne bizonyos fajta tenyésztőállatokat, különféle vetőmagvakat, szőlővesszőt, facsemetéket és egyéb gazdasági szükségleti cikkeket beszerezni?

Ez a kérdés okoz fejtörést sok gazdának, aki bármely okból új beszerzésekre törekszik vagy pótlásokra van kényszerítve. Ily kérdésekben az

egyetlen tanácsadó a „Mezőgazdasági Kalauz”

című könyv, amely a gazdaságok közvetlen beszerzési forrásainak gazdag gyűjteménye. — Ez a „Köztelek” szerkesztősége által összeállított vaskos kötet,

amely több mint 10,000 címet tartalmaz,

nemcsak felsorolja azokat a gazdaságokat, amelyek különböző állatfajták tenyésztésével, vetőmagvak, szőlővessző, facsemeték stb. forgalombahozatalával foglalkoztak, hanem

részletes adatokat is közöl

az egyes beszerzési forrásokra nézve. A könyv beszerzésének költsége szorososan megtérül azáltal, hogy mindenki

a gazdasági viszonyainak megfelelő beszerzési forrásokat választhatja ki, ezekkel közvetlen összeköttetésbe léphet és több ajánlat közül válogathat.

A „Mezőgazdasági Kalauz” megrendelhető a „Patria” könyvkereskedésében (IX., Üllői-ut 25. sz.), ára portómentes küldéssel 40 korona.

NYILTTÉR.

2 rovatban foglalkozik nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HUNGÁRIA

SZERUMMŰVEK R.-T.

BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 76.

TELEFON: 147-97. Sürgényeim: HUNGARIASERUM.

VÉDJÜK MEG ÁLLATAINKAT A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK ELLEN!

Állami felügyelet alatt álló intézetünkben tapasztalt szakorvos közreműködésével, a legszigorúbb tudományos elvek mellett készülnek a fertőző állatbetegségek ellen tartós védelmet nyújtó védőanyagok, valamint fertőző beteg állatok grógyítására alkalmas magas értékű vérsavak (szérumok). Külön diagnosztikai osztály. Kérjen prospektust. 8586

NYILTTÉR.

E revatban foglaltaként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

VASUTI ANYAGOK
7, 9 és 30 kgm.-os sínek és kapcsolószerkek, szorítókörmök hordozható vágányokhoz, csapágycsapatokhoz, repaszállító és egyéb kisvasuti kocsihoz, egy szabványos nyomtávú gőzmozdony kaphatók a Magyar Gazdasági és Kisvasuti Részvénytársaságnál
Budapest, V., Méleg-utca 3.

Dr. ORELLY MILAN
Ügyvéd, a német jogtudományok doktora, Belgrád, Knjeginja Lubica 2. Magyar, német és szerb levelezés, elsőrendű referenciák. Sürgőcím: Dr. Orelly Belgrád.

Földbirtokosok!
Sürgős magyar nyelvű faj- és hízalóbaromfi-telep megvalósításához keresek alkalmas területet. Vasúti fővonal mellett és homokos talaj (nem futó homok) előnyben. Átengedett területért bért fizetek vagy mint társ szereplőnek. Nagyjövője dolog. Külföldi tapasztalatokkal bírok, igen szépen induló telepem volt, mely háború miatt maradt félben. Részletes felvilágosítást meghívásra szívesen ott a helyszínen adok. Levelek Katona Ernő tart. honv. huszárfőhadnagy, Budapest, I., Pasaréti-ut 53. sz. 8592

Szicíliai kétszer örölt és raffinált kénpor 98% kén tartalmu, 98%-os aussigi rézgalic, Wayunga raffia, afrik, házi gyertya, karbonpapír, magnézium karbonát, sósav technikai célokra 22° Be
kisebb-nagyobb tételekben kapható legjutányosabb napi áron 8593
KORHIS Kereskedelmi Részvénytársaság Vegyészeti Osztályában, Budapest, IV., Deák-tér 3. szám.

ERDÉLYI MÁRK
gőzeke bérzántási vállalata Budapest, V., Csáky-utca 15. Telefon: 144-82. Sürgőcím: Gőzeke.
VÁLLAL tavaszi és őszi BERSZÁNTÁST, KULTIVÁTOROZÁST és RIGOLIROZÁST.
8186

Milliókat takarítunk meg magvakon, ha cséplőgépünkben szabadalmazott **Graepel-féle törekrostát** alkalmazunk. Prospektust és ajánlatot szívesen ad **GRAEPEL HUGÓ BETETI TÁRSASÁG, malomépítész, gép- és rostalemezgyár, BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20-30. SZÁM.** 8521

Keresünk sürgősen megvételre egy eggyépes sodronykötélrendszerű (borgonykocsis), lehetőleg jó állapotban levő gőzekét.
Az ajánlatokat kérjük a „Köztelek” kiadóhivatalába „8571” szám alatt küldeni. 8571

Mezőgazdasági szeszgyárat
bérbe, esetleg társas alapon jelenlegi tulajdonossal. Ajánlatok: Nemes László, Budapest, V., Falk-Miksa-utca 3. 8573

Esőszerű ÖNTÖZŐTELEPEK
tervezését, berendezését és üzembehelyezését vállalom. Terméseredmények tekintetében utalok a „KÖZTELEK” 1920. március 6-iki számában Mayer Jenő gazd. tanár tollából megjelent „Kísérlet a burgonya öntözésével” című cikkre. **KEMÉNY GYULA mérnök, Budapest, VI., Szondy-utca 28. sz. 8404**

Házvezetőnő
kerestek kastély részére, ki a gazdasághoz és főzéshez ért és ilyen minőségben már kellő gyakorlattal bír. Bemutkozás: Budapest, Lendvai-u. 13. délután 3-5-ig. 8589

Központi szeszifőzdeberendezéseket és pálinkafőzőüstöket raktáron tart és szállít: 8087
ARANYI ADOLF rézműanyagár, Újpest, Lőrinc-u. 7.

JUHTEJET, JUHSAJTOT
minden mennyiségben veszek. Szíves ajánlatokat kér: Havasi Vajvállalat, Budapest, VIII., Őriás-u. 38.

Lugó, szóda és hamuszir nélküli SZAPPANT 8610
főzhet magának pár koronáért, ha válaszbélyeg beküldésével díjmentes prospektusért **PAP vegyészeti laboratóriumához fordulni Budapest, VIII., Rákóczi-ut 59. sz.**

DÁNIEL MAGKERESKEDÉS,
Budapest, VII., Baross-lőr 22. (Rottenbiller-utca 1. sz.)
Fajtiszta, magas csiraképességű, szavatolt minőségű **mezőgazdasági, konyha-kertészeti és virágmagvak.**
Legjutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás gazdaságok, kertészetek részére.
Legmagasabb napi áron vásárolunk: **lóhere-, lucerna-, baltacim-, valamint egyéb gazdasági magvakat.** 8619

KERESKEDELEM, TÖZSDE.
Vetőmagvak.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.)
A lóhere- és lucernamag a külföldi vételmegbízások folytán még mindig keresletnek örvend. Irányzata kedvező. Muharmag keresett, irányzata szilárd.

Árak nyersáruért 100 kg.-ként a következők:

Lóhere- ...	5800-7000 K.
Lucernamag ...	6000-7500 "
Fehérheremag ...	8000-9000 "
Biborheremag ...	1300-1500 "
Lóbab ...	1500-1550 "
Őszi borsó ...	1000-1200 "
Szöszösbükköny ...	1400-1800 "
Muharmag ...	1400-1500 "

Vágómarha.
(A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársaságának heti jelentése.)

A május 3-iki vásáron a felhajtás 376 darab volt. A vásár a lanyhaság jegyében indult és a megcsappant husfogasztás a vontatott keresletben jutott kifejezésre. Az árak elejétől-végig nyomottak voltak és 5-8 K-ig menő csökkenést mutattak. A május 6-iki fővásáron a felhajtás 550 darabra rugott. A vásár menete ismét lanyha volt, az árak újból estek.
Vidékről beérkező jelentések szerint az eső folytán a takarmánytermés kilátásai lényegesen javultak és így az állatkinálat csökkenése várható.

Budapesti vágómarhavásár.
1920. május 6.

Felhajtás összesen 562 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 283 darab magyar és tarka ökör, 182 darab magyar és tarka tehén, 113 drb magyar bika, 4 drb magyar bivaly és 4 drb rugott borjú.
Minőség szerint: 7 darab elsőrendű hizott bika, 96 darab középminőségű bika, 10 darab alárendelt minőségű bika; 38 drb elsőrendű hizott ökör, 242 drb középminőségű ökör és 7 drb alárendelt minőségű ökör; 0 drb elsőrendű hizott tehén, 161 középminőségű tehén, 1 drb alárendelt minőségű tehén.
Az állandóan kedvezőtlenül alakuló marhahusfogasztás a mai vásári forgalmat is megbénította, az árak ként újabb 4-5 K-val hanyatlottak.
Eladatlan 60 darab.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként élő súlyban:

Bika jobbminőségű ...	45-52 K.
" silányabb ...	32-44 "
Ökör jobbminőségű ...	50-55 "
" közép ...	40-49 "
" alárendelt minőségű ...	32-39 "
Tehén ...	34-52 "
Bivaly ...	34-38 "
Növendék ...	33-35 "
" szontozni való ...	22-30 "

Sertés.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének sertéshizalási osztályának jelentése.)

Változatlan lanyha irányzat mellett az árak tartottak. Sovány sertések ára kg.-ként: páronként 70-80 kg-os 70-75 K., 80-100 kg-os 75-80 korona, 100-120 kg-os 80-85 K., 120-140 kg-os 85-90 K. Hizott sertések ára kg.-ként: páronként 180-200 kg-os 70-75 K., 200-240 kg-os 75-80 K., 240-260 kg-os 80-85 K., nehezebb 85-90 K. Szalonna ára nagyban 120 K., zsir ára 130 K. kg.-ként.

Kaszákat
elsőrendű jótállási minőségben, ugyancsak kaszákőveket, kaszákfalapókat, üllőket és kalapácsokat, kaszanyeleket, kaszákötartókat gyári áron, raktárról azonnal szállítok.
SOHR PÁL acélárucég, Kaposvár, Korona-utca 10.
8483

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1920. május 6.

	Eladott:	Árak:
Jobb minőségű hátsó és csikó	16 db	(db-ként, kor. 13000—23000)
Könnyű kocsi (jukker)	58	18000—47000
Nehéz kocsi (hintó)	—	—
Igás kocsi (nehéz nyugati fajta)	91	23000—60000
Igás kocsi (könnyű)	45	17800—22000
Alfrendelt minőségű	175	5400—17000
Vágó	40	3200—10000
Parasztlóvak	—	—

Összesen ... 425 db.
 Eladatlan maradt ... 425 db.
 Felhajtott ... 930 db.
 Irányzat: közepes. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 29 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 21 darab.

Borjú és juh.

A budapesti szurómarhavasárra a felhajtás április 30-án 315 db, május 4-én 195 db élő borjú volt, amelyek csökkenő árak mellett 40—60 korona közötti ingadozó árakon kerültek gazdát.
 Juhból nem volt felhajtás.

Bőr és faggyú.

A bőrpiacot egységes irányzat még nem alakult ki, az áringadozások igen nagyok. Egyelőre nem is várható lényeges változás, mert a német bőrkereskedők is nagyon eltérő eredményekkel végződnek. A borjubőrárak a nagyobb borjuvágás ellenére is némileg javultak. Marhabőrökért azonban még mindig csak kg-ként 60 korona körüli árakat fizetnek Budapesten, vidéken pedig megfelelően kevesebbet. A fagygyút kg-ként 50—60 K-val jegyezték a múlt héten.

Bor.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borértékesítő osztályának jelentése.)

A borüzletben teljes csend uralkodik. Az érdeklődés a vevők részéről nagyon megecsappant. Tekintettel a kedvező termésállásra és az előreláthatólag bekövetkező hordóhiányra a termelők kínálata valamivel élénkebb lett. Mivel Ausztriában a borkészletek jelentéktelenek, remélhetőleg egy mérsékelt kereslet még a nyári hónapok alatt meg fog indulni. Az olasz bor versenye is bizonytalanabb teszi a borkereskedelem helyzetét.

A szesz- és szeszestitalüzlet.

A szeszüzletben e héten lanyha irány uralkodott és a szeszárak olcsóbban zárulnak. Elkelt finomított szesz nagyban adózva 180—185 K., kisebb tételekben 175—180 K. Kontingens nyersszesz adózva ab termelőállomás 110—115 korona.

Gyümölcspálinka is olcsóbban volt ajánva és törköly 200—205 K., seprópálinka 205—210 K. kelt el ab Budapest. Borókapálinkáért 230 K. fizettek hírfokonkint.

Kincsem-ivadéku, 10 éves, sötétbőj, 177 cm magas, angol telivérmen, apja: Hazafi, anyja: Bánatos, eladó. A mén barmikor megtekinthető, 48 óras előzetes küldőnévsűrgöny értesítésre Mezőcsát állomáson kocsi rendelkezésre áll. Tulajdonos: **Édes Antal** földbirtokos, Tiszakeszi (Borsod megye). Sűrgőnycim: Xp. Derszgazdaság Tiszakeszi. 8581

Kertgazdaság
 céljaira alkalmas 30—35 holdas terület megvétele keresek Budapesttől 20—80 kilométeres körzetben. Fontos a fővárossal való jó vasúti összeköttetés és hogy a föld víz mellett legyen. Ideiglenes lakóház kívánatos, de nem feltétel. Ugyancsak díjaztatnak. Ajánlatok „Kertgazdaság” jellegre Mosso Rudolf hirdetőirodája, Budapest, Andrássy-ut 2. 8590

1 koronájába
 sem kerül naponta a szépség ápolása, ha **ORBANOL** arc- és kézápoló pudert használt, mert egy nagy készlet ára 50 korona és 2 hónapra elegendő! 8586 **Mindenütt kapható!**

BÉRCSEPLÉST vállalunk,
 lehetőleg Pest megyében, az általában szokásos feltételek mellett, egy vagy több cséplőkészlettel. A cséplési időny egész tartamára történő kötésüket csak május hó 20-ig eszközölünk. Megkeresések „8575” jellegre ezen lap kiadóhivatára küldendők. 8575

Gázlokomobil
 csépléshez, faszénre, 20 lóerős, máv. gyártmány, vadonatúj, eladó. **Guzelnigg, Budapest, VIII., József-körút 6.** 8582

Konyhakerti palánták 8583
 Braunschweigi kései káposzta, Góliát kései kék kalaráb, korai Bécsi fehér kalaráb, korai kapucinus és kései kőfej káposzta, paradicsom koraiak kiralya és Mikado; kisebb valamint nagyobb tételekben is kaphatók: **Bakos Gyula** kereskedő-keriésznel, **Isaszeg** (Pest m.), közvetlen a vasúti állomás mellett.

Hirdetmény.
 Tisztavérű rombolóit tenyészkosok a bábólnai magyar kir. állami ménesbirtokon korlátozott számban kaphatók. Bővebb felvilágosítást ad a **Ménésbirtok Igazgatósága.** 8584

Cséplőkészlet,
 használt, Garret & Sons gyártmány, 8 névleges lóerőjű, 13 m² futófelülettel bíró lokomobil, egy Marschall 8-as cséplőgéppel, összes szíjazattal, teljes felszereléssel, üzemképes állapotban eladó. **László és Blum, Budapest, II., Margit-körút 7.** 8580

Kettő darab egyenként 150 lóerő teljesítményű, földgázra is kiválóan alkalmas **szívógázmotor** gázfejlesztőkkel és kettő darab a szívógázmotorokkal közvetlenül kapcsolt egyenáramú dinamo, egyenként 176 amper, 500. esetleg 2 X 250 voltu feszültséggel, eladó. E gépek erőátvitelre, ipari és mezőgazdasági célokra, villamosvasút és közszégi villamtelepek berendezésére kiválóan alkalmasok. Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál **Schaar Ernő** elektromérnök, Budapest, V., Vizegrádi-utca 3., III/2. 8591

Egy javított, teljesen jó állapotban levő üzemképes **3 HP. Clayton-Shuttleworth-féle cséplőkészlet kazalozóval,** egy 1918-ban vásárolt, keveset használt, teljesen üzemképes **80-100 HP. „Comnick” benzines szántógépkészlet ekével,** továbbá keveset használt, teljesen jó állapotban levő 3 db „**McCormick” 5’ kévekötharatógép** a szükséges eredeti **Cormick Manilla-zsinorral együtt e l a e l o.** 8584
MOLNÁR EMIL cég, KAPOSVÁR.

Segítség a csépléshez!
 A székesfővárosi pestszentlőrinczi személtételepén termelt **KOKSZ** szakszerű próbák alapján, szénel 40—50% arányban keverve, lokomobilok futósához kitűnően megfelel. A gazdaközönségnek nyári készleteiből mőtőnyos éron álcogad a **VENDÉGLŐSÖK TŰZELŐANYAG-BESZERZŐ R-T.** BUDAPEST, IV., Vámbáz-körút 2. 8504 Telefon: József 85-48.

10 vagon réti szóna
 azonnali átvételre **eladó.** Megtekintés **Szoid Zsigmond** bérgazdaságában, **Mezőtáv.** Feltételek megbeszélése **dr. Donath** irodájában, Budapest, V., Koháry-utca 2. 8582

Vásárolunk mindenféle zöldség-, főzelék-és gyümölcsféléit valamint egyéb terményeket. Előre kötésűket eszközölünk. 8485 Egész terméseket lekötünk. **TAKÁTS G., zöldség- és főzeléknagykereskedő,** Budapest, X., (Rákóczi) Remény-utca 20. sz.

Cséplőgép 8584
 800 mm. dobszélességű, toklászoló- és osztályozóval, szíjazattal és egy **Avance** nyersolaj szántómotor **eladó.** Mindkettő teljesen jó állapotban. **Kémeth Ede,** Pta-Martonháza, u. p. Győr.

Erdőkitermeléshez társulna
 kb. 5 km. keskenyvágyúny **vasúttal,** lokomotívval, kocsiikkal, esetleg tőkével, márnók-vállalkozó. Ajánlatokat „**Erdő 8580**” jelleg alatt továbbit a kiadóhivatal. 8580

Mezőgazdasági üzemek részére alig használt, **ESZTERGAPADOK.** Mezei vasúti vágányok, váltók, fordítókorongok, sinszeg, sinscavar stb., **répakocsik, uj idomvasablakok** nagy választékban készleten, továbbá saját gyárban minden méretben készülő **acélöntésű kerékpárok, közlömalkatrészek** **SCHLESINGER ALAJOS** 7879 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 30/32.

SZÉLMOTOROK, vizvezeték, 8581
 csatornázás, szivattyúk stb. **KNUTH K.** mérnök és gyáros Budapest, VII., Garay-u. 10.

Védjük meg sertésállományunkat! 8290 **Gazdák figyelmébe!**
 Előzetesen kipróbált és hatásaiban kiválóan bizonyult **SERTÉSPESTIS-ELLENES OLTÓANYAGOT** (defibrinált vér) állandóan termel és bármilyen mennyiségben szállít a **LABORATORIUM VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE R-T. BUDAPEST, IX. KER., LÓNYAY-UTCA 18/b. SZ.** Sűrgőnycim: „VACCIN” BUDAPEST.

Motorekék
 elsőrendű gyártmány, állandó teljesítmény, 60 lóerős.
KELLNER és SCHANZER-nél, Budapest,
VII., Hernád-utca 33. sz. 8533

Permetezőket és permetezőalkat-
részeket raktárról szállít
HERMANN FERENC
 Budapest, VII., Csányi-u. 7. Telefon: József 102-27.

Képzett gőzeke-főgépészt
 keresek bérszántó-vállalomhoz. Ajánlatok **Richter**
Mátvás, Miskolc, Baross-utca 4. küldendők. 8579

Eladó és bérbeadó
kisebb-nagyobb
birtokokat keresek.
 Szíves ajánlatokat kérek.
Schwarz Gusztáv banküzlete
 Budapest, V., Gizella-tér 6. 8566

Mezőgazdasági és Ipari Gépkereskedelmi R.-T.
 Budapest, V., Balaton-utca 12.
 Ajánlja: **kőjára-ít, hengerszékeit,**
Radial-szítaít, hámozógépeit, fel-
vonókat, továbbá teljes malomberendezé-
 seket. Üzemi meghajtógépekül:
nyersolaj-, szivógáz- és benzin-
mótorjait. Mind ezekre legelőnyösebb ajánlattal
 felszólításra készséggel szolgálunk. 8577

Budapestvidéki baromfi-telep, Budapesti
Olgamajorban, bérkeltetést vállal 50% alapon.
 Kiket baromfi vidékre is szállítanak. Vétrosi iroda d. u.
 3-6-ig Budapest, VI., Eötvös-u. 2. Telefon: 63-19.
 A telep a ténylegi villamos Mocsnyi-úti megállójától
 25 percre van az Erzsébet-királyné-úton. 8576

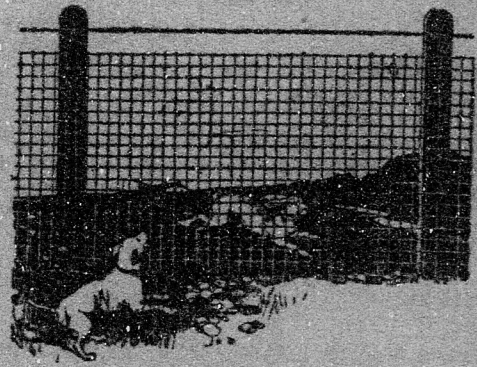
I-a színbőr gépszijat,
 tömítéseket, körfűrészszalokat, mezőgazdasági vas-
 árukat, vaslemezeket, satukat és az összes szerszá-
 mokat raktárról azonnal szállítja **Szilágyi György** mű-
 szaki, szerszám- és vasárutizlete, Budapest, V., Pozso-
 ayi-ut 4/d. (Palatinus-ház.) Telefon: 21-87. 8578

MEGRONGÁLT VILLAMOSTELEPEK,
 berendezések, gazdasági telefonok javítását
 és szerelését juttatjuk, garancia mellett készíti:
HELLER VILMOS elektrotechnikai vállalata
 BUDAPEST, VII., fősika-utca 10. Telefon: József 130-64.
 Szerelési anyagok állandóan raktáron. 8414

Magyar Mezőgazdák Kereskedelmi
Részvénytársasága
 Budapest V., Méréleg-u. 3.
 Szállítunk **Perocid** permetezőanyagot. Használati uta-
 azonnal sításokat és felvilágosításokat levél-
 ben közlünk. Veszünk mindennemű gazdasági magvakat.

MOZDONYOK mezői és gazda-
 sági vasutak
 részére rövid
 szállítási határ-
 időre kaphatók.
RÁCZ FERENC mérnök,
 BUDAPEST, V., Falk-Miksa-utca 8. 8578

Olcsó drótkerítés kapható

HAIDEKKER SÁNDOR SODRONYSZÖVET-, FOMAT-
 ÉS KERTESGYÁRÁBANI
 BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 48/5. SZ.
 Képes árjegyzék díjtalan. 8191

Istálló-, magtár-, melegágyablakokat,
 vasajlókat és rácsokat kovacsolt vasból olcsó
 árban szállít
Faragó és Társa
 gazdasági vas munkák és istálló-berendezések
 gyára, Budapest, VI. ker., Héko-tér 6. szám.
 8387

Rézgálicot, kénport,
fehér darabos meszet,
trágyameszet, Martin-
salaklisztet (Martin-
 Schlackenmehl)
 szállít:
Mezőgazdasági Ipari Vállalat,
 Budapest, VIII. ker., József-körút 49. sz.
 8388

Vadas Sándor

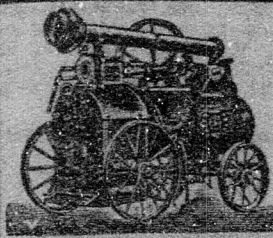
Ajánlom:
 I. **Beton- és vasbeton-járatok, szabad betonöntvények,**
 istálló-betonburkolatok, cementfalburkolatok,
 Eszkarmány-füllesztők, vasbeton-jérvármék,
 Hővezetőtelepek, csatornázások
 II. **Gabona- és takarmány-silók, magtárak,**
 III. **Vasbeton víztoronyok készítését.**
 Referenciával, költségtérítéssel, és mivel kívánságra díjmentesen Szolgálok.

Ajánlom:
 IV. **Gazdasági épületek és pedig:**
 Istállók, magtárak, malmok, kurbina-
 telepek keményítő, valamint
 Mezőgazdasági szerszámok
 és finomított építkezései.

BIRTOKOSOK!
 Kartellen kívül folytatja
 működését az
ELSŐ KERESZTÉNY
BIZTOSÍTÓ INTÉZET,
 mely az összes keresztény
 szervezetek anyagi és erkölcsi
 közreműködésével megalakult.
 Elfogad tűz- és betörés-, vala-
 mint életbiztosításokat a leg-
 különfélebb módzatok és a
 legelőnyösebb díjak mellett.
 Még érvényben álló biztosítá-
 sokat átvesz.
IGAZGATÓSÁG:
BUDAPEST,
IX., ÜLLŐI-U. I., félem.

CSÉPLÉS VILLANYMOTORRAL.
 A mai tüzelőhiány mellett igen jövedelmező fizet lesz vizimalmok
 és egyéb malomoknak, ha villamos bércséplésre rendezkednek be.
 Erre a célra azonnal tudunk szállítani dynamó és villanymotorokat.
 Készséggel szolgálunk ajánlattal. 8441/a
ELEKES és TÁRSA, Budapest, VI., Eötvös-utca 44.

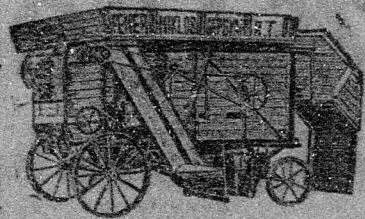
MERÉNYI ÉS NECHAY
 mezőgazdasági, ingatlanforgalmi és hitományi vállalata
 Budapest, IX., Üllői-ut 11., II. em. 13.
 Elvállalunk: földbirtokok, mindennemű mezőgazdasági termények, ugyancsak
 állatok és gazdasági felszerelések, valamint ingatlanok és háztelkek bizomány-
 ban való eladását, vételét és közvetítését. Megbízható, pontos és valóban szak-
 szerű elintéztést biztosítunk.
 Merényi Elemér okl. gazdas. 8112 Nechay Jenő nyug. szakades.

Használt és gyárilag kijavított cséplőeszközöket, keveset használt 55 és 80 HP. W. D. motorkéket, Avance 3-vasas nyersolajmotorkéket, szivógázmotortelepeket 20-50 HP. teljesítménnyel, előnyös áron szállítunk.

A MAGYAR ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA új cséplő-eszközöket eladjuk és használt gépeket ca. 50% kedvezéssel veszünk.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., Váci-ut 80.

Lópatkók! Kutyajegyű, 0, 1, megmunkálva, acél-platnival, felverésre készen. Szállítja: **FARKAS és TÁRSA**, lakatosgyár, Budapest, VI., Lehel-utca 8. szám. 8497

FASZENET, tüzfát 8459

vagontelepekben azonnal szállítunk bármely állomásra. Szállítási igazolványokról mi gondoskodunk.

ÁLTALÁNOS SZÉNKERESKEDELMI VÁLLALAT

Budapest, X., Schuster-János-tér 1.
Telefon: József 90-18. Telefon: 43-77. Sörgőnyei: Szentval.

Jármosókröket, elad
Oszloket, teheneket és tinókat

Vágómarhákat, vásárol
juhokat, levágásra és tartásra

Faragó Adolf

szarvasmarha- és juhbizományos, Budapest, VII., Aréna-ut II. Telefon: József 42-86. 7987

Pollák Sámuel elad 8488
vajhái gazdasága

4 db kévekölő-aratógépet
(Cormick, Johnston és Massay-Harris-féle) kifogástalan üzemképes állapotban;

2 vadonatúj gőzekötelet
a 450 méter hosszú, 15 % átmérőjű;

350 kg. vöröshagymamagot
(fekete mag) 1918. évi termés. Megtekinthető:

POLLÁK SÁMUEL, SZEGED, Takaréktár-utca.

Jó pecsenyét

szolgált minden háztartás részére a

Nickerl-féle kettőtőgép.

Kérje a 20. számú árjegyzéket 3.— korona beküldése ellenében

NICKERL és TÁRSA r.-t.-től,
Budapest, V. kerület, Vilmos-császár-ut 52. szám. 8635/a

Heuke-gőzekéket

és gőzealkatrészeket, legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk

Székely és Székely
magánmérnökök

Budapest, V., Nádor-utca 20., I. 16.

Telefon 136-84. Szóbeli értekezés délután 4-5 óráig. 8479

Kérjen ajánlatot

**MOTOREKÉKRŐL,
KASZALÓGÉPEKRŐL,
SZÉNAGEREBLYÉKRŐL,
EKÉKRŐL,**

egyéb gazdasági gépekről.

Mezőgazdasági Ipari Vállalat

Budapest, VIII., József-körut 49.
8505

NEUSCHLOSZ-LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T., BUDAPEST.

Központi iroda: BUDAPEST, V., BALATON-UTCA 2. Telefon: 156-54. 79-43.

Gyártelepek: BUDAPEST, V., POZSONYI-UT 21-23.
PESTSZENTLŐRINCZ, GYÓMRÓI-UT.
ALBERTFALVA.

GYÁRT: Gazdasági szekereteket, szekérralkatrészeket, kerekeket, talicskákat, mindennemű szerszámnyeleket, u. m. kasza-, gereblye-, ásó-, kapa-, csákány-, lapát- stb. nyeleket, konyhabúrt és konyhaeszközöket, azonkívül parkettát, búfort, torna- és sportszereket, repülőgépeket. 8421

GŐZEKE -résztöket mindenféle gyártmányú gőzekéhez készít és szállít precíz kivitelben acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tőszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKEKET** Eladó: 5-ös „KEMNA” eke áttafajturával. 8484

Fűkaszalógépek, marokkráoaratógépek, biztonsági járgányok 8516

Legmodernebb kivitelben, előnyös áron raktárról azonnal szállíthatók.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
Budapest, V., Váci-ut 80. sz.

Kérjen mielőbb ajánlatot!

Önítatók 8315 **Trágyalételepek**

Kutak, Szivattyúk
Parköntözések
Kastélyok vízellátása
Fürdőberendezések
Villany- és motorszerelések
Klozetherendezések

WOLF MÁRK Budapest, VI., Rózsa-utca 62/a.

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

BIBÓ KÁLMÁN

BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-60.
Fiókák: ENYING, SZILASBALHÁS, DEVECSER.

Szállítok mindenféle **gazdasági eszközt és anyagot.**
Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-állatok vétele és eladása. 8220

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. Szőlőműző gépek. NAGEL ADOLF

szőlő- és ponyvagyár és kölcsönintézet
Budapest, V., Arany-János-u. 10.
Fiókok: FIUME, ZAGREB, TRIEST, WIEN
Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-60, 17-79.

Rézgálic, raffinációs, szőlőműző gépek és karbid

8650
közvetlen nagyban bevezetése, legolcsóbb beszerzési forrás. D. ENES és TÁRSÁ
Budapest, V., Árpád-utca 7. szám.
Telefonszám: 41-14. — Sürgőnycim: Mercator, Budapest.

„OLUS“ Zöldség és Gyümölcs Kereskedelmi R.-T.

Budapest, IX., Pipa-u. 4. TELEFON: József 35-20.
VESZ és ELAD hagymát, zöltséget, almát vagon tételekben. Árjajánlatokat termelők-
től kér. Szállításokat eszközöl kereskedők, beszerzési csoportok részére a legjutányosabb feltételek mellett.

98-99%-os elsőrendű minőségű Rézgálic

raktárról ismét nagyobb tételekben azonnal kapható:
Szontagh Pál cégnél, rézárú- és szerszámgyár,
Budapest, IX., Üllői-ut 19. Telefon: József 99-44. 8518

SZALICYLSAV

vegytisztá, beűzéshez, kg.-ként 560 korona,

TANNIN

vegytisztá, borderítéshez, kg.-ként 800 korona, valamint

RÉZGÁLIC 98-99%

kg.-ként 48 korona, kisebb-nagyobb tételekben, raktárról azonnal kapható:

GÁBOR ANDOR és TÁRSA r.-t.

Budapest, V., Nagykörner-utca 2.
TELEFON: 81-10. 8572

Tenyészkos-eladás.

A békéscsaba uradalom többszörösen első díjjal kitüntetett rambouillet-juhászatában 30 drb tenyészkos eladó. Esetleg megfelelőért cserélhető is. Megvételre pedig merino-precoce tenyészkos kerestetik. Érdeklődők forduljanak az Uradalmi Intézőséghez, Békéscsaba (posta, vasutállomás). Távirat: Békés. 8525

A gazdaközönség és gazdaszövetkezetek régi, megbízható bevásárlási forrása.

KASZA-NYÉL, VERŐSZERSZÁM, TOKMÁNY, továbbá

RÉZGÁLIC és mindenféle gazdasági vasárú előnyösen kaphatók

NAGEL SANDOR

vas- és fémmagykereskedő cégnél
BUDAPEST, V., Váci-ut 28.
Telefon: 3-86. 8543 Sürgőnycim: Nagelsand.

Pannonia Mezőgazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, V., Peczonyi-ut 35.

Szállítunk mindenféle gazdasági gépeket, motoros és gőzcséplőkészleteket, szántógépeket, gazdasági malomkat és teljes malomberendezéseket. — Elvállaljuk mindenféle gazdasági gépek, gőzgépek és motorok szakszerű javítását teljes jótállással. — Költségvetésekkel és szaktanácsokkal szívesen szolgálunk. PERMETEZŐK raktárról azonnal szállíthatók. 8576

Valódi aussig!

rézgálicot,

továbbá

timsót, kristálysódát, lugkövet

(szappanfőzéshez), keserűsót

ajánl:

DUNA VEGYIPAR

BUDAPEST. Irada: VIII., Népszínház-utca 43. 8555

A „PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

nagy készlet van az alanti gazdasági könyvekből:

F. 25. sz. Napszámoskönyv 100 lapos terjedelemben, 14×20 cm. nagyságban, egy heti beosztással, darabonként K 5-—

F. 33. sz. Levelezőkönyv 50—50 lapos terjedelemben, 15×20 cm. nagyságban, perforálva, indigóval való használatra, darabonként K 4-—

F. 26. sz. Munkabérfizetési lapstrom 100 lapos terjedelemben, 31×44 cm. nagyságban, vékony fehér papíron nyomva, indigóval való használatra, 1 heti beosztással, darabonként K 15-—

F. 20. sz. Összesített cséplési napi jelentés 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, indigóval való használatra, 33×23 cm. nagyságban, darabonként K 15-—

F. 23. sz. Gabonaszállítókönyv 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, darabonként K 2-—

H. 1. sz. Kis pénztárkönyv 13×20 cm. nagyságban, vörös vonalozással, 50 lapos terjedelemben, korona fillér rovatossal, darabonként K 5-—

H. 2. sz. Ugyanaz 10×16 cm. nagyságban, 30 lapos terjedelemben, kemény papírba kötve, darabonként K 1-—

Fenti árakhoz még 500% felár értendő. Ezen könyvekre vonatkozó rendeléseket szíveskedjenek mielőbb hozzánk juttatni. Rendelések utánvétel vagy az összeg és portó előzetes beküldése ellenében eszközöltetnek.

Keresek bérbe vagy vételre birtokot 600 holdig,

bármikor átvételre. Közvetítő díjazok. Beck Lajos okl. gazda, Miskolc, Urak-utca 5. sz. 8494

Főzőkatlanok

FARKAS és TÁRSA, lakatosárnygyár, BUDAPEST, VI., Lehel-u. 6. eredeti Benking-gyártmányok, aratáskor főzőgépek, gazdaságban nélkülözhetetlen vizorszá, Keresztényhasználat: jutányos árban szállítja.

24-es KEMNA-rendszerű GŐZEKÉVEL nagyobb területek felszántását

vagy gőztárcsázást felvállalom. Levelezést, sürgőnyt: Gábor József, Debrecen, Rákóczi-utca 37. szám alá kérem. 8497

Gazdasági vasutak.

Nyomjelzés! Tervezés! Építés! A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, GYÖR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI R.-T.

KESKENYVÁGÁNYU VASUTOSZTÁLYA BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32. sz. 8168

Megvételre ajánlunk: 1 drb 9 éves

telivér, hibátlan és megbízható, teljesen belovagolt hátasloval, kocsiban is jár. 1 drb 3 éves pej, félvér amerikai kancát, Dillomboy ivadék, kocsiban jár. 1 drb 5 éves sarga, magas, angol félvér kancát, „Wirtham Wirth” ivadék, befedez. Prób. 19. angol telivér. 4 drb 1—1 1/2 éves, tenyészigazolmányval ellátott telivér szimmentáli bikát. 7 drb 1 éves telivér (bihari) mangalica kant (tenyészigazolmányosak). 3 drb 2 1/2 éves telivér (bihari) mangalica kant (tenyészigazolmányosak). 200 drb telivér bihari mangalica választási malacot. 1 garnitúra 8-as Clayton-Shuttleworth cséplőkészletet, teljesen üzembérek állapotban (kazán, szekvény, elevátor). 1 drb különböző 8-as Clayton-Shuttleworth cséplőszekrényt. Martens Caesar Felsőbögárdi Gazdasága, Enying, Veszprém m. 8530

RAKTÁRON:

250 darab (Vermorel-rendszerű) vörösréz permetező, sárgaréz szerelvény,

5000 darab (2 kacsos) bükkfa kaszanyél,

1000 darab bükkfa gyűjtő-gereblye,

5000 darab (erős) 38-as kötőféklánc 8570

Műszaki gummiárúknak rendeléseket azonnali szállításra elfogadunk.

„DUNA” MŰSZAKI KERESKEDELMI R.-T. Budapest, VIII., József-körut 44. Telefon: József 40-26.

DISTOL BIZTOSAN HATÓ SZER A MÉTELYKÓR ELLEN

Dr. MAREK JÓZSEF állatorvosi főiskolai ny. r. tanár kísérletes vizsgálatai szerint

Készíti: „CHINOIN” gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf) Ujpest, Tó-utca 5.

Közlelbbi felvilágosítással és használati utasítással a gyár szívesen szolgál.

8430

LÓTARTÓK! Min- den- féle lószerszámot Kolhányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben.

sziggyártók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. — (Örökimádás templom mögött)

Eladás
Eladó
kisbirtok.

Fővonal és köve- zett út mellett,
46 kat. hold

szántóföld

lakással és gazdasági épü- letekkel.

Kerti butor

fehér vasasztal ernyővel, vaspad tölgyfaléccel és 6 drb összecsukható kerti asztal **eladó.**

Keskenyvágyú bánya v. gazdasági vasúti sín keresetlik.

Cím a kiadóhivatalban „2564” szám alatt. 2564

A burgonya termelése

Irta:
Enezer **DORNER BÉLA.**

A könyvben foglalt jó tanácsok és ismeretek segítségével mindenki szakszerűen termesztheti a burgonyát és a termés eredményét sokszorosan fokozhatja. 65 ábrával.

A vasos kötet 35 korona. Ára bérmentve 35 korona. „PÁTRIA” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Vétel

Jó gőzkazán. 100-120 lóerővel, 10-12 légtérnyomással keresetlik megvételre felhívítvól. Ajánlatokkal Fried Aurél Fiai, Nyírmada kértünk. 2645

8-as iekomobilkaszánt, 8-as cséplőház keresek megvételre, részletes leírás Felső-potényi gazdasághoz, posta Bánk, Nógrád megye intenzív. 2692

Bérlés

200-500 holdas bérléssel fel- szerezéssel, jó lakással, vasút- vagy műúthoz közel keres dr. Lux Ervin főorvos, Ceglédén. 2628

Bérléssel keresek, 100-300 holdig Pest megyében, vagy városokhoz közel esetleg megvételre is. Részletes ajánlatokat kér ajánlv. Lehmann Jenő intéző, Tápiógyörgye. 2647

Tejbérléssel, uradalmit, köz- ségiti vagy szőlővel keresetlik megvételre, részletes leírás Felső-potényi gazdasághoz, posta Bánk, Nógrád megye intenzív. 2692

Gőzekebárszántásra
új gépekkel keres szerződést rögtön, leg- ocsébb alapon. Cím „2646” szám alatt a kiadó- hivatalban. 2646

MEGJELENT:
AZ 1920. ÉVI 820. M. E. SZ. KORMÁNYRENDELET

A HASZONBÉREK FELEMELÉSÉRŐL

Bevetéseivel és magyarázattal ellátta:
Dr. GAÁR VILMOS és Dr. POLYÁK BÉLA
kúriai bíró

Ára bérmentes küldéssel 12 kor. 50 fillér

„PÁTRIA” r.-t. könyvostálya, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

A m. kir. állatorvosi főiskola tejhygiénei laboratóriuma (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 25. Telefon: József 5-85.) természetes

SAJTOLTÓPOR-t
(1:100000 erősségű)

készít és szállít közvetlenül tejgazdaságoknak 25, 50 és 100 grammos dobozokban. 8569

Néhai Farkas Bertalan örökösei homok- szentlőrinci gazdasága (Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 127.) gyakorlott mérlegképes

könyvelő-pénztárnokot keres. 8565

A néhai Széll Kálmán-féle Rátót-Héraházai tisztá- véri szimmentáli tenyészetben jelenleg 20 darab különböző színű, 1 1/2 év körüli, próbaképen már fedezett

tenyészképes bika

van **eladó.** Bármikor megtekinthetők. 8522

Szállítunk gazdasági malomokat, teljes ma- lomberendezéseket, henger- székeket, kőjáratozatokat és mindenféle malomgépeket,

Radlál-szítákat, mindenféle gazdasági gépeket.

Vállaljuk mindenféle malom- és gazdasági gépek, motorok és cséplőgarnitúrák **szakszerű javítását** teljes jótállás mellett. — Malomhengerek rovatkölését és **ceizsolását** elvállaljuk a leg- szakszerűbb és legprecízebb kivitelben.

KOVÁCS ÉS TÁRSA malomberendezési és felszerelési vállalata Budapest, V., Alkotmány-utca 25. sz. 8378

Telefon: 104-52. Vállalatunk napi egy óra többletet dolgozik a magyar nemzet javára.

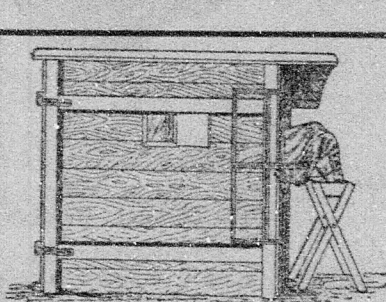
GAZDASÁGI SZÁMVITELI KÖNYVEK ÉS NYOMTATVANYOKBÓL

Állandó nagy raktárt tart a

„Patria” irod. váll. és nyomdai r.-t., Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Arjeszvár Indyén

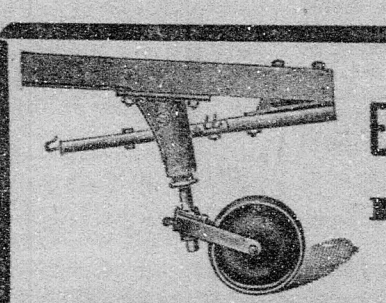
Dr. Zsák- és ponyvakölesözés. ZSÁK- ÉS PONYVAKERESKEDŐ
vétel és eladás. 8145
PATAK HUGÓ Iroda: BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 19. Telefon 156-76. Fióktelep: FIUME, BAROSS-KIKÖTŐ.

Lovak rühösségét

leggyorsabban, legeredményesebben és legolcsóbban gyógyítani csak a gázkezeléssel lehet. Rühkóros lovakat gázkezeléssel gyógyít és Dr. **Magyar- Kossa Gyula** állatorvosi főiskolai tanár rend- szere szerinti (szabadalmazott) gázkezelőket, lovak, szarvasmarhák, juhok részére szállít és köllés- vetést küld:

„SCABION” első magyar gázkezelési vállalat Budapest, VIII., Szigony-utca 25. 8527

Fűkaszaló- és aratógépek alá

EGYKEREKŰ RUDTARTÓ

raktárról postán is azonnal szállítható.

KEMÉNY MANÓ gazdasági szükségleti cikkek üzlete, Budapest, V., Rudolf- rakpart 8. szám. 8520/a

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST.

Vezérigazgató: **SZÉKÁCS ELEMÉR.**

Székács-féle nemesített búzák.

Tekintettel az előző években mutatkozott nagy keresletre, valamint arra, hogy a **vetőmagrendelő gazdák** sok esetben azért nem juthatnak nemesített búzavetőmagvainkhoz, mert a **megrendeléssel megkésnek**, tisztelet- tel tudomására adjuk a t. gazdaközönségnek, hogy az eredeti

Székács-féle nemesített búzavetőmagvakra előjegyzéseket máris elfogadunk

minden vételi kötelezettség nélkül.

Mint hogy a nemesített búzákból **számos** egymástól éghajlat-, talajigeny-, rozsdadállóság és egyéb tulajdonságok tekintetében eltérő **tipust forgalmazunk**, kérjük az előjegyzés alkalmával, ha csak az már nem egy bizonyos, előre meghatározott típusra szól, az előjegyzendő mennyiségben kívül tudatni, **milyen a talaj**, milyen annak **trágyaereje**, kívánatos-e, hogy a küldendő nemesített búzafajta vagy fajták koránérők legyenek, milyenek az illető vidéken a **rozsdaviszonyok**, s végül ha az illető gazdaságban még nemesített búzáinkkal eddigelé nem kísérleteztek volna, tudatni kérjük, **mily fajtájú búzát termelnek** ott jelenleg s annak milyen hátrányos tulajdonságát észlelték? Mint hogy a szállításokat az előjegyzések sorrendjében fogantatosítjuk, kérjük az előjegyzések mielőbbi beküldését alantú címünkre.

Árak, szállítási feltételek s további részletekre nézve annak idején szolgálunk előterjesztéssel. 8222

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.
Budapest, V., Fürdő-utca 2. szám.

Használt és új **zsákok, ponyvák, zsinegek** **FLEINER JENŐ** és Tsa zsákgyártók és nyergesek, BUDAPEST, V., Parcel-Már-u. 4. TELEFON: 119-76.

Dr. PÁPAY - FÉLÉ OLTÓANYAG ÉS SZÉRUMINTÉZET R.T. VI. TERÉZKÖRÜT 31. TEL. 20-19

Védő (simultán) oltások! Gyors védelmet nyújt. Berju-tüdőb esetén **PNEUMOSEROL** alkalmas zandó. **Gyógyító oltások!** Biztosan gyógyít.

Allást keresők

Gazd. alkalmazottak

Ispáni vagy segédizási állást keres 32 éves, református vallású, földművelésből végzett, nőfiatalember, 8 1/2 évi gyakorlattal, malom, tőzüzés (hatalenyésztés), téglagyár, szeszgyár ellenőrzésében, eszőlés- és erdőgazdálkodásban, összes növények termesztésében, repce, dohány, cikória, unkorrepa stb. Összes állattenyésztési ágakban, tejgazdaság, szarvasmarha-tenyésztés és hizlalásban, ló- és juhellenőrzésben. Összes gazdasági könyvek vezetésében járatos. Az állást bármikor elfogadhatja. Nyári munkára 100-150 munkást le tud szervezni. Cím: Földi Dénes, Tézseg, (Pest m.). 2688

Gazdasági gyakorlatom van és az adminisztrációt is értem. Ajánlok uradalomba bármilyen megfelelő állásra. Nőlen, keresetlen vagyok. Szíves megkérőzéseket kérek a kiadóra. "Korrek" 2687 jellegre. 2687

Gazdaságban zelvekedett, a gazdaság minden ágában járatos, földművelés és kővelő, földművelésből végzett, 29 éves, ref., nőlen, nagyobb gazdaságban szerzett gyakorlati bíró egyén szakkönyvtárral együtt. Tóth, Budapest, Pozsonyi ut. 15., 416 10. szám. 2690

Gazdasági cselédek

Szakács, nő, uradalmi gazdasági segítség, bármilyen munkára is, konvencionál ajánlkoz. Topia Agoston, Budapest, VI. ker., Hajdu-u. 10. 2677

Allatok

Ozora, 4 éves, sárga, hibátlan, 170 cm. magas, erős csontozatú, szép fedezményű, eladó. Kovács József berencsei földbírókossal, posta, téviró, vasúttal. Vasút és távira utadalmában. Budapest, Delfinszállomás: Dalat-elle. 2691

Eladó egy darab 2 1/2 éves, kb. 145 kg. súlyú tollvér Lincolnshire kocsorépa, 5 dró felbuzgásra alkalmas, 7 hónapos yorkshirei kocsorépa és több yorkshirei malac, Pados, Széchenyi, Vas megye. 2640

Női hűtő, legytelen, fekete, 10 éves, 164 cm., vérből, hibátlan kancsa, pompás akcióval, bárányozó, autóbiztos, eladó Jákó Istvánnál, Magyar-évar, Fő-utca 13. 2688

Eladó egy darab montafoni tenyészbika, 22 hónapos, anyja 22 literes tehén, háró Rozberg Jánosnál galgalmosai uradalmában. Vasút és távira helyben. 2687

Lupus farkaskutyák tenyésztelep Magyar-évar, Fő-utca 13. ajánlja fajtisza farkaskutyáit hadi, detektív, csendőri és rendőri szolgálatokra. 2686

50-100 darab marhát repce- és lótartrára vállal prima legelőre, akói, szalma, páztorok rendelkezésre állnak. Sajóvámos béuradalom, Borsod megye. 2692

Egy darab 2 éves, egy darab 1 1/2 éves tisztavérű szimmentáli tenyészbika eladó. Kardos János, Orosháza, I. 17. 2681

Vizsla, német, jó apától és anyától származó, nem pedigre, tanulatlan, 7 hónapos, ótíz koronáért eladó. Színe barna, szőre sima. Dr. Hegedűs Kálmán, Jászkesz. 2641

Vadász, német drótszerű kancs, vizslakutya, 9 hónapos, szabaddresszúrával, 1000 koronáért eladó. Mezői gazdasági, Békéscsaba, Kistabán-25. sz. 2642

Elcserelemék 1-1 1/2 éves m30thali növendék bikákat, ugyanolyan kora pinzgaui növendék bikákat. Levélbeli megkérőzéseket kér Számáért hivatal. Gerla, u. p. Békéscsaba. 2682

Lincolica kancokra előbbre elfogad a bujaki uradalom jószágfelügyelője. Baják, Nógrád m. 2650

Egy pár legytelen, poj, herélt kőnyű kocsó eladó. Megtekinthető a Hédervári uradalomban Hédervártól, vasúttal. Héder, Nógrád m. 2638

200 anyabikát vagy 400 hárótyú kocsót keresek. Lichtscheln, Sajószéged, Borsod m. 2634

Feles juhászra keresek 300-400 dró birkát. Grünert Miksa, Kőtelek, Szolnok m. 2640

Legelőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasznokat a tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánál és legelősebb árakon szállít.

Flaschner S. Sándor tenyészkereskedő. Ismételt szolgálatom: Budapest, VI. ker. 17. Törvényszéknél bejegyzett cég. Telefon: József 28-06. Ismételt: Kispes, Üllői-ut. 4. sz. Telefon: Kispes 22. (saját tel.) 8082

Dukász és Fiai, Nagykanizsa. Szállít: járműveket, üszöket és tinókat. Szűgyönyeim: Dukász marha-kereskedő, Nagykanizsa. Telefon: 345. 8277

Sertésmiskarolás A n. c. gazdaságosságunk tudomására hozom, hogy sertéseket miskarolási szíves meghívására az ország bármely részébe elmozdítom. A miskarolást és herélt az állattenyésztés telettségére (rizikójára) veztem. **Franciscs János** okt. sertésmiskaroló. Kaposvár, Zrínyi-utca 22. Szűgyönyeim: Franciscs miskaroló, Kaposvár.

Száraz szarvas bármely időben napi áron járműveket, tenyészállatokat. **Veszünk** uradalmaktól bármely mennyiségű hízott ökröt, növendéket, mustarállatot, tehénst, juhst. **KOZMA ÉS TÁRSAI**, Hahót, Zala megye. Vasút- és távira: Xp. Gelse, Nagykanizsa mellett.

Sertésmiskarolást, oszlo- és bikaherélt az ország bármely részében - kiváratra anyagi garancia mellett is - vállal **László Samu** állatorvos, Kenyérmezőmajor, Esztergom megye (ezelőtt Budapest). Sok ezer esetben műtétet sikerrel elismerő leveleink egész sorával is igazolhatja. 8802

Törött gazdasági gépreseket újjal azonos szilárdság mellett meghegesztünk autógén uton. Hegeztésre bármely gazdasági gépműhely berendezünk. **LAKOS ÉS SZÉKELY** hegesztő-gyár, BUDAPEST, VI. ker., Béké-ter 3/a. 8386

Eladás **Stock** motorek, legújabb típus, egy idejében dolgozott, 60-80 literes, 30 benzinhordóval, eladó június áram. **Dirich László**, Budapest, Podmanitzky-u. 2906

Magyar, francia és angol eladók. Könyvjegyzék és cím a lap kiadóhivatalában "2688" szám alatt található. 2688

Cseplőgarnitúrák, lokomobílok, győrelig javítva, eladók. Szűgyöny és Szabó mérnökök Budapest, VI. ker., Váci-ut 69. 2409

Használt, 16 karban 80 darab eke talligával, 10. szám, Blücher és Mellichár-féle, 3 dró vetőgép, 13-18-19 soros (használt), 1 dró Gruber (vae) páter, 2 dró sména- és számpáncs, 1000 és nagyobb mennyiségű szén eladó. **Ortúnyfeld Ferenc** kereskedő, Somogy-Ceurgón. 2498

Egy eke, kőnyű karban, átharászás Elberhard-ekével eladó. Bővebbet: Budapest, V. ker., Sziget-utca 9., III/3. 2686

Gőzcseplő eladó, üzemből kész. A/8-as, összes szilakkal, szerelékkel, szalmatűvel. **Weisz József**, Szamosvályi, Szatmár megye. 2590

Ákácfakaró, hasított, hegyező, eladó. **Nyáry László**, Aisónyáregyháza, Pest megye. 2688

Schulz A. OKL. MÉRNÖK **GYÁRMÉNYEK KAZANBEFALAZÁS, TEGGA-ÉS MÉSZEKEMÉNYEK BUDAPEST.** VII., Aréna-ut. 80. 8381 TELEFON: József 20-04. és 135-25.

Sulyos betecségből felépült százados nevelő és 8 éves leánykájával június elejétől 4-6 hétre szobát és elátást keres egészéges vidéken gazdaságban, vagy uradalomban. Segítek elszámolásban, levelezés elintézésében. Szíves ajánlatot **Ármer József** Részó százados, Budapest, IX. ker., Telepi-utca 23. 2687

Elcserelemék 144 m. hosszú, 1050 négyzetméter alapterületű, kőnyű karban lévő, széljelaszható **szőnyegpajzsomat** (nagy- és közepes méretű) növendék vagy járműmarhákért. **Alloás közelemben. Lichtscheln, Sajószéged, Borsod m. 2638**

Ziska József utóda **ROSTÉLY GYÖRGY** mérleggyáros. Irda és raktárhelyiség: Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 47. Alapítástól 1872. Telefon 48-12. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabonamérleget, **üzemelés és szakszerű, valamint gazdasági szerkezet, hid- és szarvasmarha-teleit.** A budapesti, főmei és győri gabonamérlekek szállítója, ugyancsak számtalan nagy gézmalom és uradalom szállítója. **Árjegyzék bérmentve.** **Használt mérlegek becsere, javítás és kaphatók, megbízható állapotban.** Javítások elfogadatlank és pontosan eszközöztetnek. Kiváratra uradalomba is kúdker szerelők. 8127

Lőszerszám Bőrel kombinált kender-lőszerszám, húzó, gyeplő és kantár 500-1000 korona. **Istráng, rudaló, kötőfék, lóvakaró stb.** **Szinger Róbert** szilgyártó Budapest, VI., Vasvári Pál-utca 4.

Cirok, köles, repce, mák és napraforgó termelése. Irta: **Niás Lajos**. Bérmentes küldéssel 18 korona. **Pátia** r-t. könyvesztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Előj. HAASZ ADOLF gépszilgyára Budapest, V., Gsanády-u. 7. (Visegrádi-u. 37.) Telefon: 28-05. AJÁNL raktárról, elsörendű szinbörből készült **GÉPSZIJAKAT** valamint **köto- és varrósziljakat** és más egyéb technikai bérmenteket. 8340

Répa bogár ellen cukor- és takarmányrépa permetezéséhez ajánlunk **Clorbariumot**. Magyar MEZÖGAZNAK Szövetkezete, 8528 Budapest, V., Aikotmány-u. 29.

Most jelent meg a (8-12) bővített kiadásban: **HÁZINYUL-TENYÉSZTÉS ÉS ÉRTÉKESÍTÉS** Irta: **ANDRÁSSOVICH GÉZA**. Sok eredeti fényképfotóval. Bérmentes küldéssel 24 korona. Kapható a "Pátia" r-t. könyvesztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Patkányok és egerek mezel egerek stb. néhány óra alatt jótállással kipusztíthatók mérgező nélkül "VULKANKOCKAN" által. Kapható 20, 50 és 100 koronás eredeti dobozokban utánevét vagy a pénz elleges beakidése mellett, használati utadalmában. 8261

Özv. Reiner Gézané, Budapest, VI., Csengery-utca 94. sz. Telefon: 86-80. Ugyanott patkányok és egerek kiirtása jótállással vállalkozik. Nagyobb rendelésnél Árengedmény

Most jelent meg! **A CSÉPLŐGÉPEK** SZERKEZETE ÉS AZOK KEZELÉSE Irta: **BALASSA FRIGYES** mérnök. Nygyedtkiadás 408 kőnyű illusztrációval. Ára bérmentes 58 korona. "PÁTRIA" r-társ. könyvesztálya, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

GYAPJUZSÁKOK jutából és féljutából a legolcsóbban kaphatók: **FALUDI és ELEK-nél BUDAPEST, 8218 V., Nagykorona-utca 23. szám.**

„KISIRDETÉSÉR” folytatása a 253. oldalon.

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szövegszerű beiktatás 2 korona, vastagabb betűvel 4 korona. A legkisebb hirdetés díj 10 szög 20 korona.

KISHIRDETÉSEK

ÁLLÁSTERESŐR KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szövegszerű beiktatás 2 korona, vastagabb betűvel 4 korona. A legkisebb hirdetés díj 10 szög 20 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó hirdetéséről címének kitételével küldünk.

A HIRDETÉSI DÍJAK ELŐRE FIZETENDŐK

Kishirdetéseket után támlapot nem küldünk

Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez válaszbelvél vagy levelezőlap van mellékelve.

Földbirtokosok figyelmébe.

Díjmentes állásbörzse
A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-utca 25. sz.) felhívja a t. birtokosok és bérlők irak figyelmébe.
ÁLLÁS BÖRZSE
OSZTÁLYARA.
A földbirtokosok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelölve.
Az állásbörzse teljesen díjmentes. — Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdasági és jogi tanácsot ad. A tulajdonosok az illeték bizonyítványokkal és egyéb iratokkal együtt a munkaadóknak megküldik.
Tisztelettel felkérjük a t. birtokosok és bérlők irak, hogy gazdasági állások betöltésére és jogi iratok egyesületi állásbörzse osztályát igénybe vegyék.
A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Elnöksége.

Betöltendő állás

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Gazdatisztek

M. Kir. Készenléti Családok gazdasági igazgatóság **kezdő gazdasági segéd** állására pályázatot hirdet. Meghívó: gazdasági akadémiát végzettség és tart. sz. minőség. Gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javaslathoz: hadviselési képzés iránti iratok, a járművezetés iránti iratok, 6 évi 2 q. bna, 8 q. roza, 8 q. oson, 800 q. 51 tengeriföld, 300 q. 61 kert, 12 m. hasabfa, napi 1 liter tej, 1 anyadiszórára szaporulatával, lakás világitással, 1 lovaslátni igénybevétele. Pályázók iratait a gazdasági iratokat a gazdasági igazgatóság, Déd-puszta, posta Tolnaország, 2548.

Intéző

keresettik, legényember, 800 holdas intenzív kezelt fejtérrel bér-gazdaságba. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, VII., Almásy-ter 3., IV. em. kértnek. 2541

Intéző

nő, 18 év, keresettik 800 holdas fejtérrel bér-gazdaságba. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, VII., Almásy-ter 3., IV. em. kértnek. 2541

Kerékgyártó

azonnali felvételre. Ajánlatok Eberich Béla gazdaság, Pásztor-utca 22., Szolnok megye címre kértnek. 2532

Kerékgyártó

azonnali felvételre. Ajánlatok Eberich Béla gazdaság, Pásztor-utca 22., Szolnok megye címre kértnek. 2532

Allást keresők

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Gazdatisztek

Okleveles gazda, nő, kiad. 14 év, intenzív kezelt nagy uradalomban ezert gyakorlattal állás keres. Ajánlatok Ger5 Miksa számj. címre, Budapest, IX., Erkel-utca 30. címre kértnek. 2533

Okleveles gazda

33 éves, nagy gyakorlattal rendelkező gazdasági állás keres. Cím: Kollár Pál, Balatonalmádi. 2557

Főintéző

birtoklásadást követően, 1900-ban végzett a magyarországi akadémián, 30 évi gyakorlattal bír. Székelykeresztúri gazdasági vezetőre, esetleg nagyobb adó- és konyhakerti gazdaság vezetőre vállalkozik. Cím: a kiadóhivatalban „Produktív” 2569-jeligén.

Gazd. alkalmazottak

Kecskeméti földművelésügyi főosztály vezette, 28 éves, román k. h. hadirokát ispani vagy ehhez hasonló nő vagy nővel állás keres. (Több évi gyakorlattal rendelkezik.) Szives megkereséseket kér. Wezely Mihály hadirokát gazdász, Kuntle, u. p. Görgey, Somogy m. 2528/a

Gazd. alkalmazottak

Kecskeméti földművelésügyi főosztály vezette, 28 éves, román k. h. hadirokát ispani vagy ehhez hasonló nő vagy nővel állás keres. (Több évi gyakorlattal rendelkezik.) Szives megkereséseket kér. Wezely Mihály hadirokát gazdász, Kuntle, u. p. Görgey, Somogy m. 2528/a

Gazd. alkalmazottak

Gyakorlati gazdasági vezető, nagy gazdaságokban, szerzett bessen gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, állásért nem megváltatnát. Szives ajánlatokat Hajdu Nándor, Havas-puszta uradalom, Sárosváradra kéri. 2506

Gazd. alkalmazottak

Ispáni, segédintéző vagy hasonló állás keres. 28 éves, keresztény, nő, 10 év gyakorlattal bír, menekült fiatal ember, szerény igényekkel. Szív nyelvet beszél. Cím: Urban Ernő, Hódmezővásárhely, Szent Antal-utca. 2513

Gazd. alkalmazottak

Gazdatiszti állás keres. nő, szissel, kitűnő bizonyítványokkal, önállóan kezelt gazdasággal, azonnali belépésre. Weiss Menyhért, Tolna megye. 2532

Gazd. alkalmazottak

Intéző, azonnali, menekült, nő, 37 éves, keresztény gazdasági, 16 évi kitűnő gazdasági gyakorlattal. Cím: Ledorér, Komárom-Ujváros, Caidina utca, Széchenyi-telep. 2536

Gazd. alkalmazottak

Földművelésügyi vezető, nő, 37 éves, keresztény gazdasági, 16 évi kitűnő gazdasági gyakorlattal. Cím: Ledorér, Komárom-Ujváros, Caidina utca, Széchenyi-telep. 2536

Gazd. alkalmazottak

Bármikori belépés gazdasági, ispani, segédintéző állás keres. 37 éves, keresztény gazdasági, 16 évi kitűnő gazdasági gyakorlattal. Cím: Ledorér, Komárom-Ujváros, Caidina utca, Széchenyi-telep. 2536

Gazd. alkalmazottak

Földművelésügyi vezető, nő, 37 éves, keresztény gazdasági, 16 évi kitűnő gazdasági gyakorlattal. Cím: Ledorér, Komárom-Ujváros, Caidina utca, Széchenyi-telep. 2536

Gazd. alkalmazottak

Földművelésügyi vezető, nő, 37 éves, keresztény gazdasági, 16 évi kitűnő gazdasági gyakorlattal. Cím: Ledorér, Komárom-Ujváros, Caidina utca, Széchenyi-telep. 2536

Gazd. alkalmazottak

Benzin- és nyersolajmotortulajdonosoknak igen fontos!
Benzin- és nyersolajhiány dacára bármely gyártmányu motor üzemen tartható

a szállítható „**ASTRA**” GÁZFEJLESZTŐ BERENDEZÉS
alkalmazásával. Üzemanyag: faszén. Rendkívül olcsó üzem. Felvilágosításokkal és árajánlattal szívesen szolgál.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, Vilmos-esászár-ut 32. 8216/a

LŐSZERSZÁM IGÁS és JUKKER
nagy raktára,
bőrhől és hevederből.
Ára 500—1150 K.-ig.

GÁL MIHÁLY szíjgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött) 8217

Lőszerszámok javítását elvállalom.

Uj könyv-
jegyzékünket

kívánatra ingyen meg-
küldjük. "Pátria" r.-t.
könyvosztálya, Budapest
IX., Üllői-ut 25. szám.

**AUTOMOBILFELSZERELÉSEK,
SZEMÉLY- és TEHERAUTOMOBILOK**

REIMAN-GARAGE,
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 3.

8341

Gazdasági szekereket

szállít elsősorban kivitelben

IDÉNES B. Betéti-Társaság
BUDAPEST, VI., Vilmos-esászár-ut 61. szám. 8462

BÉRSZÁNTÁST április közepétől

80 és 110 HP. CASE GŐZEKÉKKEL elsőrendű szerelői
vezetése alatt vállal:

HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.
Sürgőnycím: CASE BUDAPEST. 8206

Segítség a szénhiányon
a magasnyomású szélturbina.

Helyettesítője a gőz-, benzin-, nyersolajmotoroknak. Használható
vizzivattyúzásra, gazdasági gépek meghajtására, villamosáram-
fejlesztésre, őrlésre, cséplésre stb. Szállítja:

HUNGÁR ISTVÁN malomépítő és gyárberendező vállalata, Budapest, VI., Izabella-u. 84.
Teljes malomberendezések, takarmánygyártótelepek, szárítótelepek stb. 8142

Eredeti LANZ-féle nagyteljesítményű

KUKORICA- és CSÜTKADARÁLÓK
és SZÁRTÉPŐGÉPEK raktárról
szállíthatók 8206/a

HAHN ARTHUR és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K.

Rézgálic 98—99/0-05,
kénvirág eredeti szicíliai, 99/0-05,
szőlőporozáshoz,
raffia extra I-a, mayunga,
szőlőkötöző I-a cellulose, vizálló,
aratógép-fonál
eredeti szegedi,
kapható azonnali szállításra

Földes Győző
cégnél, Budapest, V., Zrínyi-u. 14.
Sürgőnycím: Földesur Budapest. 8038 Telefon: 141—10.

Gazdasági szekereket

elsősorban kivitelben, garantált 1200 kg. hord-
képességgel, raktárról azonnal szállít, valamint
garantált 2000 kg. hordképességre, jövő havi
szállítás mellett, előjegyzéseket elfogad: a

Nemzetközi Kiviteli és Behozatali R.-T. központi irodája
Budapest, VI., Vilmos-esászár-ut 7. sz.

Telefon: 53—69 és 53—70.

Sürgőny: Interexin.

8814

Mezőgazdák „SIMPLEX”

a világ legegyszerűbb és legtokéletesebb kézi fészekbe vető gépe.

PAPP GEZA okl. Tengeri, bab, répamag stb. vetéséhez.

Egy ember naponta bevet egy kat. hold földet.

Az amerikai (HERMANN-féle) négyzetes vetésnél nélkülözhetetlen.

Ára jelenleg darabonként 110.— korona.

Megrendelhető a **MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNél,** Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

„PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelemek)